TRST, torek
4. februarja 1958
Leto XIV. - Št. 30 (3875)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 25 lir
Tel. 94-638, 93-808, 37-338
Poštnina plačana v gotovini

UREDNISTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 60 din.

MALI OGLASI: 20 lir beseda. - NAROCNINA: mesečna 480, vnaprej: četrtletna 1300, polletna 2500, celoletna 4900 lir. - FLRJ: izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - Z - 375 - izdaja Založništvo tržaškega tiska O. ZOZ - Trst

Negativno stališče Bele hiše do novih Bulganinovih pripomb

V odgovoru na zadnje Eisenhowerjevo pismo daje Bulganin vrsto pozitivnih pripomb, ki pa jih Bela hiša označuje za negativne

MOSKVA, 3. — Maršal Bulganin je odgovoril na Eisenhowerjevo pismo od 12. januarja. Ob svojem odgovoru pravi, da je SZ pripravljena razpravljati o vprašanju kozmičnega prostora in o medcelinski balistični raketi, če zahodne države pristanejo na prepoved jedrskega orožja in če se ZDA odpovedo raketnim oporiščem na njih ozemljih.

Zatem poudarja Bulganin, da so v Moskvi z zadovoljstvom sprejeli izjave Eisenhowerja o potrebi osebnih stikov med voditelji SZ in drugih držav, prav tako so z zadovoljstvom pozdravili pripravljenost sestati se z voditelji SZ in drugih držav.

Bulganin poudarja dalje, da se sovjetska vlada strinja s stališčem Eisenhowerja, da je potrebno, da konferenca na najvišji ravni ima uspeh. «Zaradi tega, nadaljuje pismo, predlaga moskovska vlada, naj bi na tej konferenci obravnavali sledeča vprašanja:

1. Takojšnje prenehanje jedrskih poizkusov. 2. SZ, ZDA in Velika Britanija naj se odpovedo uporabi jedrskega orožja. 3. Ustanovitev brezatomskega področja v Srednji Evropi. 4. Sklenitev pogodbe o nenapadanju med državami atlantskega zavezništva in državami varšavskega pakta. 5. Zmanjšanje števila tujih čet na ozemlju Nemčije in drugih držav. 6. Priprava sporazuma glede vprašanj kako naj se prepreči nenadni napad. 7. Ukrepi za razvoj mednarodnih trgovinskih odnosov. 8. Prenehanje vojne propagande. 9. Proučitev sredstev za zmanjšanje napetosti na Srednjem vzhodu.

Zatem poudarja Bulganin, da bi o vprašanjih, ki jih ni mogoče takoj rešiti, lahko govorili pozneje, in izreka mnenje, da je treba takoj razpravljati o sovjetskem predlogu za ustavitev jedrskih poizkusov za dve ali tri leta. Pri tem poudarja, da je 9235 znanstvenikov iz 44 držav poslalo resolucijo glavnemu tajniku OZN s tem v zvezi. «Poleg tega, nadaljuje Bulganin, večina držav, in tudi tiste, ki imajo jedrsko orožje, načelno priznava, da je potrebno sporazumeti se o tem vprašanju. SZ je pripravljena sprejeti sklep v tem smislu, kakor je že izjavila; to pa s pogojem, da tudi druge države ustavijo svoje jedrske poizkuse.

Zatem pravi Bulganin, da se načelno strinja z Eisenhowerjevim predlogom za okrepitev Združenih narodov, da postanejo učinkovito orodje mednarodnega sodelovanja. «Toda SZ se ne more odpovedati načelu soglasnosti v Varnostnem svetu, ker je to načelo temelj Združenih narodov. OZN ni neke vrste mednarodna vlada, ki odobrava zakone in sprejema sklepe za vse države. V listini OZN se poudarja, da se države pridružujejo prostovoljno temu organizmu in prostovoljno prevzemajo svoje obveznosti. Odpovedati se temu načelu bi pomenilo ošibiti OZN in povzročiti razkroj te organizacije.»

Zatem govori Bulganin o nemškem vprašanju in o položaju v Vzhodni Evropi, ki ju omenja Eisenhower v svojem pismu. Glede Nemčije izjavlja Bulganin, da se to vprašanje ne more rešiti brez povprejšnjega zbližanja obeh nemških suverenih držav. Pri tem poudarja, da predlog vzhodnonemške vlade teži prav k temu zbližanju in SZ ga v celoti podpira.

Kar se tiče Vzhodne Evrope, ugotovlja Bulganin, da sovjetsko stališče do tega vprašanja ne potrebuje nobenega pojasnila in da bi vsaka zadevna polemika bila odveč.

Nato govori Bulganin o razorožitvi. «Upamo, pravi, da bomo na" sredstva za sporazum! D pravi, da se SZ ne upira predlogu, naj se razpravlja o uporabljanju kozmičnega prostora v izključno miroljubne namene. Toda to vprašanje je del splošnega vprašanja prepovedi jedrskega orožja.

Kar se tiče konference na najvišji ravni, izjavlja Bulganin, da se iz Eisenhowerjevega pisma sklepa, da bi pred tako konferenco moral biti sestanek zunanjih ministrov. S tem v zvezi pravi Bulganin, da se mu ne zdi potrebno ponovno poudarjati sovjetsko stališče. «Vendar pa ugotavljamo, nadaljuje, da, če se upošteva že sedanje stališče nekaterih držav, ki bi se eventualno udeležile konference ministrov, ni gotovosti, da razgovori na tej ravni ne bi ustvarili dodatnih ovir, kar se tiče organiziranja sestanka na najvišji ravni, in da se tako važno vprašanje ne bi slabo obravnavalo že od vsega začetka.»

Dalje poudarja Bulganin, da so pripravljalni razgovori na ravni zunanjih ministrov bili s tem v zvezi dokaj poučni. «Kar se tiče priprav konference med najvišjimi, dodaja Bulganin, smo prepričani, da, če bo dosežen sporazum o sklicanju take konference, bi po našem mnenju brez velikih težav rešili vprašanje postopka in druga vprašanja. V teh pogojih bi bilo mogoče doseči sporazum po redni diplomatski poti.»

Na koncu izreka Bulganin upanje, da bo Eisenhower «skrbno proučil te pripombe, ki jih narekuje iskrena želja, da se naglo skliče konferenca na najvišji ravni, ki bi bila važen korak za likvidacijo hladne vojne in za okrepitev miru».

Predstavnik tiskovnega urada sovjetskega zunanjega ministrstva Iljišov, ki je izročil prepis Bulganinovega pisma časnikarjem, je izjavil, da bi se o številu držav, ki naj bi sodelovale na konferenci, lahko razgovarjali po diplomatski poti. Dodal je, da je SZ pripravljena povečati število držav udeleženk konference, če Zahod to sprejme. O tem bi se lahko razgovarjali potem, ko bi dosegli načelen sporazum o konferenci.

Nocoj pa je Bela hiša objavila izjavo, ki pravi, da je novo Bulganinovo pismo Eisenhowerju samo ponovitev že postavljenih predlogov. Izjava dodaja, da je Bulganin zavzel v pismu negativno stališče do osmih predlogov, ki jih vsebuje Eisenhowerjevo pismo od 12. januarja. Izjava pravi dalje, da bo potrebna nova pojasnitev sovjetskega stališča, preden se bo lahko videlo, «ali je sestanek na najvišji ravni koristen stvari miru».

Angleški desničarski list «Daily Express» pa se danes izreka za načrt nevtralizacije Nemčije. Po njegovem mnenju bi morala Velika Britanija opustiti zahtevo za združitev te dežele. «Nevtralna Nemčija, pravi list, bi bila psihološka pregrada, za katero bi na eni in na drugi strani lahko vladalo zaupanje in prijateljstvo.» List dodaja, da bodo Američani morda po izstrelitvi svojega satelita bolj popustili glede tega načrta.

—«—

Indonezija podržavila petrolejske vrelce

DJAKARTA, 3. — Indonezija je danes izjavila, da je potekel holandski družbi «Royal Dutch Shell» rok koncesije za izkoriščanje petrolejskih vrelcev v nekaterih indonezijskih pokrajinah. Istočasno so postala petrolejska polja z vsemi zadevnimi pripravami po ukrepu poveljnika vojske Nasutiona državna last.

Znanstveniki SZ odkrili vir molekularne privlačnosti

MOSKVA, 3. — Moskovski radio je nocoj javil, da so sovjetski znanstveniki odkrili silo, ki drži molekule, ki so temeljni element materije. Poročilo agencije TASS pravi: «Sovjetski znanstveniki so teoretično in s poizkusi dokazali, da je vir molekularne sile medsebojno oddajanje in vsrkavanje elektromagnetičnih valov dveh molekul.»

Poročilo pravi nato, da je ruski fizik Peter Lebedov prvi postavil teorijo o tej možnosti leta 1894, ter dodaja, da so sedaj dokaz o tem dali s poizkusi trije znanstveniki: dr. Evgen Lifschitz, Boris Darjagin in Irina Abriosova. Dr. Lifschitz je izdelal univerzalno formulo za točno izračunanje molekularnih sil. Ugotovljeno je bilo, da je merjenje teh sil neposredno povezano z optičnimi lastnostmi neke snovi. Če se poznajo optične značilnosti, je na podlagi omenjene formule lahko izračunati količino molekularne privlačnosti. Teoretični podatki dr. Lifschitza se v celoti skladajo z rezultati delikatnega poizkusa, ki sta ga izvedela Derjagin in Abriosova. S posebno «mikro-tehtnico» sta prvikrat izmerila molekularne sile, ki delujejo med dvema telesoma. To so izmerili z natančnostjo več milijonink miligrama.

«Explorer» element propagandne vojne
Poziv «Daily Heralda» Eisenhowerju

Za letos napovedujejo še tri ameriške satelite, sovjetski pa bo tehtal poldrugo tono - V Angliji upajo na večjo popustljivost ZDA glede konference - Strauss polemizira z Butlerjem

WASHINGTON, 3. — Ameriška vojska je danes sporočila, da namerava izstreliti letos še druge tri satelite. Drugi satelit bo tehtal 15 kg in ga bodo izstrelili aprila. Tretji satelit bo «izvidniška» naprava; tehtal bo 150 kg in imel bo tudi aparat za televizijsko snemanje. Četrti pa bo tehtal 450 kg.

Za izstrelitev satelitov številka 3 in 4 predvidevajo von Braun, general John Medaris in njuni pomočniki uporabo spremenjene rakete «Redstone», ki je prva stopnja rakete «Jupiter-C».

Predvsem bodo uporabili novo gorivo in povečali količino trdnega goriva, ki ga uporabljajo za zgornje stopnje rakete. Za satelit številka 4 bodo število teh stopenj povečali na 5:

V tretjem satelitu bo televizijska naprava, medtem ko bo v četrtem popoln fotografski in elektronski material, ki bo omogočil ameriški raziskovalni službi pripraviti načrte za bodoči «leteči otok» ali «vesemirsko postajo». Ta neobljudena opazovalnica bo opremljena z avtomatičnim očesom, ki bo lahko opazovalo vsemirje, kar bo v veliko korist zvezdoslovcem in morda — na žalost — tudi vojaškim strategom.

Že eno leto proučujeta dva važna laboratorija stroje, ki bodo morali ujeti elektronske znake, ki jih bodo oddajali sateliti. Načelno bodo ti televizijski aparati v satelitih delovali samo pod vodstvom aparatov na Zemlji. Zato je potrebno, da ti lahko ujamejo in spremenijo v slike elektronske znake, ki jih bodo oddajali sateliti, ki bodo krožili po vsemirju s hitrostjo 30.000 kilometrov na uro.

Medtem zatrjujejo v poučenih krogih, da bodo prihodnje dni, morda že ta teden, napravili nov poizkus za izstrelitev satelita ameriške mornarice z raketo «Vanguard».

Medtem prvi satelit, ki so ga izstrelili 31. januarja, še dalje kroži okoli Zemlje in številne opazovalnice sprejemajo njegove radijske znake. Iz Manhattana v državi Kansas pa javljajo, da je skupina tamkajšnje opazovalnice sinoči opazila satelit s prostim očesom.

V anketah, ki so jih naredili med ljudmi po ulicah v raznih mestih ZDA dopisniki vodilnih listov, so ugotovili ravnodušnost in tudi pomanjkanje zanimanja za ameriški satelit. Ugotovili so tudi, da slabo poznajo podatke o dveh sovjetskih satelitih, čeprav je tisk o tem pred nedavnim obširno pisal. Le redki poedinci so poudarili, kako bi bili «bolj navdušeni», če bi ZDA «prve izstrelile satelit». To bi se po verjetno pripetilo že prej, če ne bi bilo «nezdravega tekmovanja med rodovi oboroženih sil».

Že sedaj se v ZDA pripravljajo, kakor rečeno, na izstrelitev drugega satelita. Vse to spada v okvir programa, da se «doseže in prehiti» Sovjetska zveza. V štirih letih naj bi se tudi izpopolnilo protiraketno orožje, medtem pa bi se povečala tudi proizvodnja težkih bombnikov. Že prihodnje leto bodo za to najmodernejše orožje potrošili 5,7 milijard dolarjev. «New York Times» je mnenja, da uradni krogi vidijo «glavni efekt satelita v okvirih politične vojne». List poudarja, da bo ameriški satelit «element politične in propagandne vojne».

Politični komentatorji v Londonu menijo, da je novi satelit ustvaril položaj, ki bo ugodno vplival na mednarodni razvoj. «Britanski vladni krogi menijo, da bo izstrelitev ameriškega satelita pripeljala do konference stirih sil,» piše konservativni «Sunday Express». «Ti krogi, dodaja list, pričakujejo dramatično spremembo ameriškega stališča do razgovorov s sovjetskimi državniki. Britanska vlada upa, da bo z ameriškim pristankom že lahko sporočila soglasnost Mac Millana za sestanek s sovjetskimi voditelji. Laburistični «Daily Herald» je poslal Eisenhowerju sledečo brzojavko: «To je veliki dan za Ameriko in za vse njene zaveznike. Požurimo se torej in odgovorimo pritrdilno Bulganinu. Vaši prijatelji to hočejo in mi domnevamo, da se Vi s tem strinjate. Kaj pravite k temu, gospod predsednik?» Tudi tisti del francoskega tiska, ki je doslej poudarjal nujnost konference med Vzhodom in Zahodom, je mnenja, da bodo Američani morda sedaj bolj pripravljeni na razgovore.

Zahodnonemški tisk pa izraža predvsem zadovoljstvo nad uspehom von Brauna, ki je po rodu Nemec. Med drugo svetovno vojno je izdelal načrt in zgradil nemško raketo «V-2». To raketo so prvikrat izstrelili 3. oktobra 1942 in je dosegla višino 90 kilometrov. Ko so Britanci odkrili oporišča za rakete «V-2» ter bombardirali oporišče v Peenemunde, je von Braun s svojimi sodelavci odšel z načrti rakete «V-1» in «V-2» na Severno Bavarsko, kjer so se znova lotili dela. Čez 15 mesecev so ameriške čete aretirale von Brauna in njegove sodelavce. Pozneje so ga skupno z okoli 100 nemškimi znanstveniki odpeljali v ZDA, zato, da bi ameriške znanstvenike seznanili s svojimi odkritji. Von Braun je postal leta 1955 ameriški državljan in je raketo «V-2» spremenil v raketo «Redstone», ki je dosegla razdaljo 480 kilometrov. Tej raketi sta sledili še raketi «Jupiter» in «Jupiter-C».

Medtem je predstavnik Bele hiše izjavil, da mu ni nič znanega, da namerava Eisenhower govoriti v skupščini OZN, da bi obrazložil svoj načrt o vsemirskem prostoru. Te govorice so se pojavile takoj po izstrelitvi ameriškega satelita.

Predsednik ameriške komisije za atomsko energijo Strauss pa je včeraj po televiziji izjavil, da bo ta komisija v nekaj več kakor dveh ali tre letih lahko pripravila raketo na atomski pogon. Poudaril je zatem, da bi morali ameriški program za kozmična potovanja poveriti eni sami ustanovi. Dalje je izjavil, da se ne strinja z nedavnimi izjavami britanskega ministra Butlerja, da je Velika Britanija pred ZDA in Sovjetsko zvezo, kar se tiče miroljubne uporabe jedrske energije. «Ne razumem, je dejal, Strauss, kako more Butler vedeti, do kod so prišli Rusi. Kar se tiče nas, pa napredujemo vzporedno, sicer pa ni nooenega tekmovanja med Anglijo in ZDA».

Agencija «United Press» pa je Strauss izjavil, da bi se letos lahko sestala mednarodna «humanistična» konferenca, ki naj bi skušala najti sredstva, da se znanstveni dosežki uporabljajo v korist človeštva. «Do sedaj, je dejal Strauss, niso znanstveniki in politiki znali najti poti. Morda bodo humanisti uspeli.» Dodal je, da je že lansko leto to predlagal predsedniku, ki se s tem strinja. Konferenca naj bi bila v ZDA in udeležili naj bi se je veliki zgodovinarji, filozofi in filantropi vsega sveta. Razpravljal naj bi o vseh fazah znanstvenega napredka in naj bi skušali načeti tudi vprašanja, kakor so jedrska in biološka vojna.

Madžarska telegrafska agencija poroča, da so v časnikarskih krogih sovjetske prestolnice mnenja, da bo tretji sovjetski sputnik tehtal približno poldrugo tono.

Delegacija SZDLJ vrne obisk PSI

Danes bo izrečena sodba na procesu proti četniški skupini - Podpis sporazuma o dobavah kmetijskih presežkov ZDA Jugoslaviji

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 3. — Pod vodstvom člana predsedstva glavnega odbora SZDLJ Jovana Veselinova bo 12. februarja odpotovala na enotedenski obisk *Italijanski socialistični stranki* (PSI), delegacija SZDLJ. Med bivanjem v Italiji se bodo člani jugoslovanske delegacije razgovarjali z zastopniki *Italijanske socialistične stranke* o vprašanjih sodelovanja in o vprašanjih mednarodnega delavskega gibanja. Poleg Rima bo delegacija obiskala nekatera druga mesta in se seznanila z delovanjem lokalnih organov PSI. Jugopress ugotavlja, da nastaja z obiskom možnost nadaljevanja razgovorov, ki so se prekinili konec marca 1957, ko je delegacija PSI obiskala Jugoslavijo. Italijanski in jugoslovanski zastopniki so tedaj ugotovili, da borba za mir pomeni predvsem borbo za odpravo blokov in da je v interesu akcije za mir potrebno najti skupno osnovo in stične točke vseh sil, ki se sklicujejo na socializem.

***

Pred okrožnim sodiščem v Beogradu se je danes nadaljevala razprava proti četniški skupini. Po zaslišanju prič je govoril javni tožilec, potem pa obramba. Javni tožilec je v svojem govoru poudaril, da je jasno dokazano, da sta obtožena Krečič in Pavlovič sodelovala s četniško organizacijo Draže Mihajlovića in da sta to sovražno delovanje nadaljevala tudi po osvoboditvi. Njun cilj kot «zastopnika srbske demokracije» je bil «osvoboditi Jugoslavijo neljudskega komunističnega režima». Njuno delovanje je imelo za cilj razbijanje bratstva in enotnosti. Ta svoj cilj so obtoženci jasno pokazali v apelu, memorandumu in knjigi «Lik Titove Jugoslavije». Obtoženi Žujević je izpolnjeval naloge skupine in jo povezal z inozemstvom. Tožilec je predlagal sodišču, naj pri odmeri kazni upošteva tudi njihove prejšnje sovražno delovanje.

Obramba je skušala prepričati sodišče, da ne gre za organizirano politično skupino, temveč za skupino osebnih prijateljev in da obtoženi niso imeli za cilj rušenje družbene in državne ureditve. Nekateri odvokati so dokazovali, da gre samo za opozicijo proti režimu. Sami obtoženci so ponovno zagotavljali sodišču, da niso krivi in prosili, naj jih osvobodi. Zanikali so, da so pripadali četniški organizaciji Draže Mihajlovića. Največji del svoje obrambe so posvetili svoji politični orientaciji, medtem ko so med razpravo govorili o svojem konkretnem delovanju. Pisanje apela, memoranduma in knjige «Lik Titove Jugoslavije» so obtoženi hoteli pokazati kot svobodno duhovno ustvarjanje. Razsodba bo izrečena jutri.

***

Po sporazumu, ki je bil danes podpisan med vladama ZDA in Jugoslavije, bodo ZDA v letu 1957—1958 dobavile Jugoslaviji kmetijske presežke v vrednosti 62,5 milijonov dolarjev. Na podlagi tega sporazuma bo Jugoslavija prejela okrog 420.000 ton pšenice, 20 tisoč ton bombaža in 26.000 ton jedilnega olja. Večji del pošiljke se daje Jugoslaviji kot posojilo. Manjši del vrednosti pa bodo ZDA uporabile za kritje svojih izdatkov v Jugoslaviji.

B. B.

DANES

Uspešna izstrelitev prvega ameriškega satelita je velika znanstvena pridobitev in tudi pomemben uspeh nezadržanega, univerzalnega napredka človekove misli. Če povežemo uspehe sovjetskih in ameriških znanstvenikov z možnostjo nadaljnjega spopolnjevanja raketne oborožitve, moramo ugotoviti, da so sedaj še bolj nesmiselna pojmovanja o relativni vojaški premoči oziroma slabosti ene ali druge strani. Iz tega sledi, da je nujno potrebno preiti na politiko pogajanj in sporazumevanja na demokratični osnovi.

Zato je sedaj postala še bolj nesmiselna razdelitev sveta na bloke, ki zmanjšuje človekovo moč nad naravnimi silami. Ameriški satelit je ponovno dokazal, da je človekova moč univerzalna in da je delitev te moči umetna, nasilna in nerazumna. Danes, ko svet pozdravlja še en človekov uspeh, se ne sme opustiti nobena priložnost za opozarjanje na nevarnost kopičenja orožja, ki postaja prav tako po zaslugi človeka, vedno bolj nevarno.

Medtem ko tudi v Veliki Britaniji poudarjajo, da bo izstrelitev ameriškega satelita morda pripravila ameriške voditelje do tega, da bodo manj nepopustljivi glede sklicanja konference najvišjih in glede sporazumnega urejevanja nerešenih mednarodnih vprašanj, pa se iz Washingtona čutijo glasovi o težnji, da se ta ameriški uspeh izkorišča predvsem za politično propagandno vojno.

Tako je tudi Bela hiša negativno komentirala štetilne pozitivne pripombe Bulganina v odgovoru na zadnje Eisenhowerjevo pismo.

Upati je, da ta odklonilni komentar ne pomeni dobesedno tolmačenje gesla «prehiteti Sovjetsko zvezo», ki ga sedaj poudarjajo v Washingtonu, in da bo poznejši odgovor bolj pozitiven v smislu poziva angleškega laburističnega lista «Daily Herald», ki poziva Eisenhowerja: «Požurimo se torej in odgovorimo Bulganinu pritrdilno!»

Cabot Lodge Dullesov naslednik?

WASHINGTON, 3. — Ameriški tednik «U.S. News and World Report» piše, da bo ameriški delegat v OZN Henry Cabot Lodge naslednik Fosterja Dullesa, če bo ta iz zdravstvenih vzrokov prisiljen odstopiti «v prihodnjih treh letih». Cabot Lodge je sedaj na potovanju po Srednjem vzhodu.

Medtem pa je predstavnik Bele hiše izjavil, da predsednik ni dobil od svojega svetovalca Harolda Stassena nobene ponudbe za ostavko. Zanikal je tudi govorice, da je Eisenhower zahteval Stassenov odstop.

Fanfani manevrira za absolutno večino
Nadaljuje se razprava o zunanji politiki

Jutri bo govoril Pella, nato pa bo glasovanje o predlogu resolucije PSI
Gronchi se je vrnil z obiska na Sardiniji

(Od našega dopisnika)

RIM, 3. — Jutri, najpozneje pojutrišnjem, bo v spodnji zbornici zaključena razprava o zunanji politiki. Spričo najnovejših dogodkov v svetu se upravičeno predpostavlja, da bo razprava upoštevala po eni strani najnovejše stališče Saragata do brezatomske cone v Evropi, po drugi strani pa izstrelitev prvega ameriškega umetnega satelita. Med govorniki bo prišel na vrsto jutri republikanski prvak Pacciardi, za katerega se lahko že vnaprej reče, da bo med dosedanjimi govorniki «najbolj atlantski». Govoril bo tudi bivši podtajnik zunanjega ministrstva liberalec Badini-Confalonieri.

Zunanji minister Pella pa bo — verjetno šele v sredo zjutraj — z daljšim govorom povzel razpravo in jo zaključil. Po njegovem govoru bo glasovanje o resoluciji, ki so jo predložili socialistični poslanci, čeprav se je prvotno mislilo, da bo postavljena na glasovanje resolucija KPI. Gre namreč za prednost, ki jo ima oblika socialistične resolucije pred obliko komunistične in pa pred oblikami interpelacij. Vsekakor pa je vlada precej gotova, da bo proti resoluciji glasovala precejšnja večina poslancev, ker Zoli pač kot vedno računa na glasove ne samo liberalcev in republikancev, temveč tudi fašistov in monarhistov. Govori se tudi, da so nekateri socialdemokratski poslanci v dvomu glede glasovanja.

Kakor vsako nedeljo, je bilo tudi predvčerajšnjim precej važnih političnih govorov. In kot vsako nedeljo je bil med njimi tudi Fanfanijev. Tokrat je govoril v Milanu; njegov govor je bil od začetka do konca stoodstotno predvolilni govor, katerega namen je, kot je dejal — «razširiti bazo bodoče vladne koalicije s pridobitvijo glasov na račun obeh krajnih kril, ne pa na račun tradicionalno naših glasov», pri čemer je mislil stranke bivše štiristranske koalicije. Zato je govor izzvenel kot poziv na sklenitev volilnega sporazuma o nenapadanju med temi strankami. Ta poziv je sicer Fanfani izrekel že v svojih prejšnjih govorih na bolj meglen način. Njegov milanski govor je bil nekoliko jasnejši, vendar pa še ni vseboval jasno izraženih pogojev takšnega sporazuma. Zaradi tega je zelo verjetno, da Fanfani manevrira, z namenom da bi zožil borbeno volilno fronto in si omogočil večji uspeh, in če bo le mogoče, tako zelo zaželeno absolutno večino glasov. Zato je zahteval od svojih bivših zaveznikov zmernost v odnosih do KD, medtem ko s svoje strani ni dal nobenega zagotovila ali jamstva. Poudaril je, da Zolijeva «vlada ostaja na oblasti sedaj sicer brez glasov bivših koalicijskih strank, toda tudi brez levičarskih in da lojalno odklanja glasove misinske desnice». To se tolmači tako, da smatra Fanfani monarhistične volivce kot nekakšno svojo predvolilno rezervo.

Tudi Tambronijev govor v Neaplju potrjuje to tolmačenje, ker je ponovno hudo obtožil Laura, vendar pa se je previdno držal dobro začrtanih meja. Očital mu je vse, kar je po vojni vlada posredovala za gradnjo njegovega ladjevja in ga opozoril, naj ne naseda komunistom s preostrimi napadi na krščanske demokrate.

Toda vse kaže, da so Fanfanijevo igro že vsi spregledali, predvsem pa je vsem strankam jasno, da morajo na vsak način preprečiti demokristjanom absolutno večino, kajti ko so jo 18. aprila leta 1948 dosegli, so bile posledice kljub temu, da je bil živ De Gasperi, preveč porazne. Zato Fanfanijeva dvojna igra ne bo mogla roditi uspeha.

Tudi komunistični prvaki so organizirali več zborovanj, med katerimi je bilo Pajettovo v Trstu precej važno. V okviru vseh strank pa se že sedaj razpravlja o bodočih kandidatih. Oglasil se je Romita, ki bo kandidiral v okrožju Salerno - Avellino. V KPI pa se razpravlja, kdo bo naslednik pokojnega Di Vittoria v Puglie. Bivši poslanec KPI Giolitti, ki se je vključil v PSI, namerava kandidirati v rodnem Cuneu.

Med važnimi spremembami vodilnih vojaških funkcionarjev naj omenimo, da je nastopil svojo novo službo novi načelnik glavnega štaba vojnega letalstva gen. Silvio Napoli, ki bo nadomestil generala Ferdinanda Raffaelija. Novi načelnik je bil tri leta šef kabineta obrambnega ministra Tavianija. Gen. Raffaeli pa je upokojen.

Predsednik republike je zaključil obisk na Sardiniji. V mestu Nuoro se je poslovila od poglavarja države velika množica ljudstva; tudi pri slovesu je bil na prvem mestu škof, poleg njega pa sardinski parlamentarci, domači župan poleg 99 županov iz vse pokrajine. Nato je odpotoval z avtomobilom v Fertilio, od tu pa z letalom v Rim.

Iz Washingtona poročajo, da bo vlada ZDA prispevala 350 tisoč dolarjev za izdelavo italijanskega atomskega reaktorja. To je že 8. reaktor zgrajen z ameriško pomočjo v okviru programa «Atom v službi miru». Reaktor bo zgrajen v Ispri. Potrebni uran bo posodile ZDA. Reaktor bo dograjen še to poletje.

Za 12. t. m. je napovedan kongres socialdemokratskih sindikatov UIL, na katerem bo glavni govornik tajnik UIL Italo Viglianesi poleg Raffaela Vannija. Vodstvo sindikata državnih nameščencev CGIL je na svoji seji postavilo med drugim naslednje zahteve: nov juridični status za delavce v državni službi in preklic sedanje pogodbe, priznanje nestalnih službenih let za napredovanje, povečanje družinskih doklad za 1500 lir za vsakega člana družine, rešitev vprašanj pripadnikov kategorij, ki so že dolgo časa v mrtvem gibanju: osebje monopola, univerza, osebje sodnega dvora, finančniki itd.

Na podlagi ze odobrenega zakona o odpravi javnih hiš, ki bo stopil v veljavo čez šest mesecev, to je v juliju t. l. se sedaj razpravlja o nujnosti odobritve posebnega zakona za ustanovitev ženske policije, ki jo odobreni zakon predpisuje, ne vsebuje pa nobenih določb o ustanovitvi takšne policije, ki obstaja ze v Angliji, ZDA, Švici, Nizozemski, Franciji, na Finskem, na Norveškem in Švedskem, v Avstriji, Nemčiji, na Danskem in na Poljskem, v Avstraliji in v Sovjetski zvezi.

A. P.

—«—

Imre Horvath umrl

BUDIMPEŠTA, 3. — Budimpeštanski radio je javil, da je sinoči po dolgi bolezni umrl madžarski zunanji minister Imre Horvath. Imel je 57 let. Imre Horvath je bil član centralnega komiteja madžarske delavske stranke in je pripadal stalinistični struji v stranki. Bil je diplomat ter je kot tak bil madžarski poslanik v Moskvi, Washingtonu, Londonu in Pragi. 30. julija 1956 pa je bil imenovan za zunanjega ministra.

V zadnjih dneh vstaje leta 1956 je bil Horvath razrešen svojih funkcij v vladi, toda ponovno je prevzel mesto, ko je 4. novembra prišel na vlado Kadar. Horvath je bil pod Horthyjevim režimom 13 let v zaporu zaradi protifašističnega delovanja.

Obnovljena aktivnost alžirskih upornikov

Libijskemu novinarju je v Rimu na skrivnosten način izginil zbrani material o borbi med Francozi in alžirskimi uporniki

RIM, 3. — Libijski novinar Ahmed Ben Saud je danes dopoldne poklical nekatere italijanske novinarje v Grand Hotel, kjer jim je povedal nekaj stvari v zvezi z dogodkom, ki se mu je dogodil pred dnevi in ki ga je prijavil italijanski policiji. Ben Saudu so namreč ukradli filme, fotografije in dokumente, kar vse je bilo plod njegove ankete v Alžiriji. Po njegovem zatrjevanju je do tatvine prišlo prav v Grand Hotelu in avtorja tatvine je treba iskati v krogih francoske kontra - špijonaže, ki je hotela preprečiti, da bi material, ki ga je novinar zbral o vojni med Francozi in alžirskimi nacionalisti, prišel v javnost.

Ben Saud je povedal, da je odšel pred nekaj dnevi iz Tunisa; namenjen je bil na Srednji vzhod, ko je bil tam Dulles. Toda na letališču v Rimu je zamudil odhod primernega letala, pa je sklenil, da ostane nekaj dni v Rimu. Dostavil je, da je imel vtis, da ga nekdo zasleduje od trenutka, ko je zapustil tunizijsko ozemlje. Potem je podrobno govoril o položaju v Alžiriji ter med drugim dejal, da so alžirski uporniki odlično opremljeni in oboroženi in vojna lahko traja še mnogo let, če se ne najde neka politična rešitev.

O sami tatvini dokumentov je Ben Saud potrdil že znane podrobnosti ter še pristavil, da poizvedovanja italijanske policije doslej še niso prinesla nobene razjasnitve.

COSTANTINA, 3. — Pred neko veliko trgovino v Costantini je danes popoldne eksplodirala ročna bomba. Pri tem je bila ubita neka evropska ženska ter neka deklica štirih let. Ranjenih pa je 35 oseb, med katerimi je deset otrok pod desetimi leti; stanje nekaterih ranjencev je zelo resno.

Prejšnjo noč pa so v zasedi sedem km od Costantine padli trije francoski vojaki, 17 jih je pa bilo ranjenih. To se je zgodilo na cesti, ki vodi v Philippeville in ki se je že vse leto zdela varna. Drzen podvig upornikov je predmet komentiranja političnih opazovalcev v Alžiriji, ki poudarjajo, da so se v zadnjem mesecu spet pomnožile zasede. Tolike napadalnosti kot v zadnjih 30 dneh uporniki niso pokazali že poldrugo leto. Mnogi domnevajo, da je to znamenje priprav za novo ofenzivo. Francoske čete so v zasedah meseca januarja imele precej izgub: 78 mrtvih, 9 izgubljenih in 59 ranjenih. (Kerkgre za francoske «uradne» številke, jih lahko brez škode za točnost tudi nekoliko povečamo.) V krogih alžirskega glavnega štaba tudi priznavajo, da se je oboroževanje upornikov močno povečala in da razpolagajo z velikim številom avtomatičnega orožja, možnarjev in predvsem strojnih pušk MG nemškega izvora s 1000 streli na minuto.

Delegacija Mednarodnega RK je obiskala štiri francoske ujetnike pri alžirskih uporniških. Lahko se je z njimi razgovarjala ter vzela njihova pisma za družine, obenem pa jim je izročila zavoje Rdečega križa.

Po sirsko-egiptovski združitvi

Kuatly bo predlagal Naserja za predsednika

Jemen se baje želi pridružiti sirsko-egiptovski zvezi - Salah Bittar: «Z veseljem bi sprejeli Irak v novo državo»

KAIRO, 3. — Radio Damask je danes zjutraj javil, da je kralj Jemena izrekel željo, da bi se tudi njegova dežela pridružila arabski združeni republiki na podlagi federalne zveze.

V sredo bo sirski predsednik Kuatly pred sirskim parlamentom uradno predložil kandidaturo Naserja za predsednika sirsko - egiptovske zveze. List «Al Shaab» tudi piše, da bo ob tej priliki Kuatly proglasil razpust vseh sirskih političnih strank, ki so jih Arabci napravili vsemu človeštvu in pa borbo, ki so jo brez prenehanja vodili proti imperializmu. Rekel je, da so imperialisti vedno hoteli Arabce cepiti in prav oni so tudi pomagali židovstvu, da je ugrabilo Palestino in pregnalo zakonite lastnike. «Toda mi čutimo, je nadaljeval, da bomo Arabcem Palestine vrnili njihove pravice. Čutimo tudi, da bomo uresničili veliko arabsko enotnost in da se bodo majhne arabske države druga za drugo pridružile novi enotni državi. V pričakovanju tega velikega praznika pozdravljamo borce Alžirije, Omana in Jemena ter ljudstva Jordanije, Iraka in Libanona, ki se bore proti nasilju in laži».

Britansko časopisje različno komentira proglas o združitvi Egipta in Sirije. «Times» na primer piše, da je to notranja arabska zadeva.

«New Chronicle» pa pravi, da je sedaj obstoj Jordanije ogrožen, ker bo nova zveza hotela na vse načine pridružiti Jordanijo, ki z Izraelom loči drugega od drugega oba sestavna dela nove zveze. Liberalni list pravi nato, da je kralj Husein, zavedajoč se nevarnosti, sklical konferenco, da bi se na njej razpravljalo o eventualnosti zveze med Jordanijo, Irakom in Saudsko Arabijo.

Bivši šef glavnega štaba jordanske vojske general Ali Abunavar, ki je sedaj v izgnanstvu v Kairu, je izjavil, da bo prihodnja država, ki bo pristopila k novi državi, Jordanija, in sicer po svoji osvoboditvi v bližnji prihodnosti. V enakem smislu se je izrekel tudi jordanski poslanec v izgnanstvu Jusef el Banda, ki je dejal, da se bo Jordanija pridružila arabski združeni republiki v šestih mesecih.

Sirski zunanji minister Salah Bittar je v intervjuju egiptovskemu listu «Al Massaa» izjavil: «Mi bi z največjim veseljem sprejeli Irak v novo združeno arabsko državo. Irak bi lahko poslal v Egipt in Sirijo študijsko odposlanstvo, da bi na mestu proučilo možnosti pristopa k novi arabski federaciji. Nikoli nismo dvomili, da nosi

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 8,5, najnižja 3,2, ob 17. uri 7,2, zračni tlak 1025,8 se dviga, veter 5 km severozahodnik, vlaga 83 odst., nebo 3 desetine pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 8,5.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 4. februarja
Andrej, Dražko
Sonce vzide ob 7.25 in zatone ob 17.14. Dolžina dneva 9.49. Luna vzide ob 17.52 in zatone ob 6.57.
Jutri, SREDA, 5. februarja
Agata, Anda

Resolucija izvršnega odbora trgovinske zbornice

Trgovinska zbornica upravičena izrekati kritike in predloge

Resolucija potrjuje dosedanje ostro stališče zbornice do vladnih krogov - Predvolilne špekulacije demokristjanov

Glede na polemike o poročilu predsednika trgovinske zbornice prof. Luzzatta Fegiza je izvršni odbor trgovinske zbornice pod predsedstvom inženirja Nicola Martinellija na včerajšnji seji sprejel sledečo resolucijo:

«V zvezi s polemikami, ki so nastale po poročilu predsednika prof. Luzzatta Fegiza, izvršni odbor tržaške «Zbornice za trgovino, industrijo in kmetijstvo» — kot sklepčni organ in sodelavec predsednika — zahteva za trgovinsko zbornico, ki je pristojna zakonita ustanova za obravnavo gospodarskih vprašanj, pravico in dolžnost, da predoči vladi tržaški gospodarski položaj in da opozori posameznike in upravne organe na njihove odgovornosti in na potrebe mesta.

Odbor zavraca obtožbe o pomanjkljivi koordinirani dejavnosti, ker so bili predlogi in izsledki trgovinske zbornice poslani v vednost vladi že pred meseci, da ne govorimo o prejšnjih intervencijah.

Zato odbor poudarja, da mora imeti sodelovanje trgovinske zbornice prednost pred sodelovanjem drugih ustanov in organizacij. Trgovinska zbornica in njen predsednik morata biti vedno vprašana za mnenje ter je treba njune izsledke in intervencije upoštevati pri določevanju gospodarskih ukrepov za Trst.

Zaradi tega odbor obžaluje, da so obtožbe o pomanjkanju gospodarske politike za Trst, ki so bile izrečene na seji konzulte dne 24. januarja in jih je trgovinska zbornica morala izreči, povzročile javno polemiko.

Odbor pričakuje, da bodo na sestanku odbora ministrov, ki je bil sklican za 7. t. m., sprejeli konkretne ukrepe v korist tržaškega gospodarstva, na osnovi predlogov trgovinske zbornice. Obenem pa poudarja, da omenjeni ukrepi niso samo krajevnega ampak tudi vsedržavnega pomena».

Stališče izvršnega odbora trgovinske zbornice je zelo značilno in so do podobnih zaključkov prišle tudi sekcije, ki se sestajajo v teh dneh. Včeraj so se tako sestale sekcija za obrtništvo, za promet in za zunanjo trgovino. Danes se bosta sestali sekcija za kmetijstvo in industrijo, pojutrišnjem pa sekcija za notranjo trgovino. Pojutrišnjem je tudi predviden povratek predsednika trgovinske zbornice iz Milana. V kratkem bo po tem sledila odločitev, če bo predsednik ostal še nadalje na tem mestu. Po vsej verjetnosti bo do tega prišlo, ker ga sekcije podpirajo in bo to prišlo verjetno do izraza na ponovnem izrednem zasedanju pokrajinske gospodarske konzulte, kot so napovedali na zadnjem rednem zasedanju.

Gornja resolucija izvršnega odbora trgovinske zbornice se nanaša zlasti na stališče tržaške Krščanske demokracije, ki je zaradi svojih strankarskih predvolilnih interesov obsodila stališče in izjave predsednika trgovinske zbornice.

Hkrati pa se sklicuje na sestanek odbora ministrov, ki ga je organizirala tukajšnja KD in na katerem bodo obravnavali «gospodarski načrt za Trst», ki so ga sestavili tržaški demokristjani. O tem načrtu je včeraj razpravljal pokrajinski odbor KD in izglasoval okvirni program «ukrepov, katere je treba sprejeti, da se ohrani Trstu funkcija predstraže nacionalnega gospodarstva». Program med drugim navaja ustanovitev deželne uprave in druge splošno znane zahteve.

Menimo, da je stališče vodstva trgovinske zbornice povsem upravičeno. Saj se je Krščanska demokracija začela kot stranka ukvarjati z nekim «gospodarskim načrtom», ne da bi se posvetovala s trgovinsko zbornico, ki je dejansko zakonit gospodarski organ pokrajine in katerega pravica in dolžnost je, da sodeluje pri sestavi načrtov za gospodarski napredek mesta. To nam najbolj nazorno dokazuje, kako hočejo demokristjani izkoristiti v svoje politične namene sedanjo gospodarsko stisko mesta. Trst gotovo ne potrebuje strankarskih manifestacij ali pa propagandističnih načrtov za rešitev gospodarske krize. Zato tudi vsi demokristjanski očitki trgovinski zbornici in drugim strankam, da nekoordinirano nastopajo v Rimu, veljajo prav njim samim. Takšno ravnanje Krščanske demokracije je obsodbe vredno, ker nima v sebi nobenih konkretnih in dobrih namenov, temveč je samo sredstvo političnega izsiljevanja pred parlamentarnimi volitvami in pred bodočimi občinskimi volitvami.

Hkrati pa je treba obsoditi tudi vladne organe, ki so do sedaj zanemarjali vse predloge trgovinske zbornice, strank in raznih drugih ustanov, medtem ko so sedaj pristali na sklicanje sestanka tehničnih ministrov za obravnavo demokristjanskega «gospodarskega načrta za Trst». Takšna ožja strankarska politika vlade ne more roditi pozitivnih in učinkovitih rezultatov v korist tržaškega gospodarstva.

To nam dokazujejo tudi izjave, ki jih je nedavno dal demokristjanski agenciji «Giulia» tajnik tržaškega pokrajinskega odbora KD Belci glede petkovega sestanka v Rimu. Belci je med drugim dejal, da mora biti predvsem jasno, da sedanja vlada ne more sprejeti obveznosti, ki presegajo njen mandat. «Zato menim, je dejal Belci, da na zakonodajnem področju ne bo mogla biti načeta nobena nova iniciativa», češ da parlament zaključuje svojo mandatno dobo in da je materialno nemogoče sprejeti nove zakone. Po njegovem mnenju se od sestanka ministrov lahko pričakuje, da bodo tehnični ministri prosili ukrepe, ki ne zahtevajo odobritev parlamenta.

Kot torej vidimo, gre le za navadno politično propagando KD, ki naj bi preslepila tržaške volivce in jih zvabila, naj glasujejo za parlamentarne kandidate KD, ki «bodo v novem parlamentu ščitili gospodarske interese mesta». Zato so tudi tržaški demokristjani obsodili stališče predsednika trgovinske zbornice, da si s tem pripravijo teren za propagiranje svojega «gospodarskega načrta za Trst», ki gotovo rimskim vladnim krogom ne bo križal računov.

Predstavniki PRI pri vladnem komisarju

Včeraj je sprejel vladni generalni komisar Palamara predstavnika PRI Geppija in Cumbata, ki sta mu predložila sklepe vodstva stranke glede perečih tržaških gospodarskih vprašanj, dvojezičnosti in nekaterih drugih vprašanj.

Vladni generalni komisar je v svojem odgovoru izjavil, da nihče ne namerava demontirati naprav podjetja ILVA in da je že večkrat zahteval, da bi kakšno podjetje IRI zgradilo v Trstu večje industrijsko podjetje. Glede vladnega načrta, ki predvideva 57 milijard lir izdatkov, pa je Palamara izjavil, da ta načrt vključuje tudi gradnjo avtomobilske ceste Benetke - Trst in gradnjo drugega tira na železniški progi Trst - Trbiž.

—«»—

Na «Saturnii» zasedanje posvečeno lanu in konoplji

Včeraj so prispeli v Trst udeleženci petega nacionalnega zasedanja posvečenega lanu in konoplji. Zasedanje bo med vožnjo na motorni ladji «Saturnia», ki bo danes odplula iz Trsta in mu bo predsedoval poslanec Brusasca.

Priprave za 10. tržaški velesejem

Letos povečana udeležba tržaških zalednih držav

Prvič se bo velesejma udeležila ČSR
Uradno sta sporočili sodelovanje Avstrija in Jugoslavija - SZ in Romunija na razstavi lesa

Uprava tržaškega mednarodnega velesejma poroča, da se šest mesecev pred svečano otvoritvijo letošnjega 10. velesejma, ki bo od 22. junija do 6. julija, že vidijo glavni obrisi letošnjega velesejma, na katerem bodo v večji meri kot v preteklih letih zastopane zaledne države.

V teh dneh so se končala pogajanja za udeležbo z Avstrijo, Jugoslavijo, ČSR, Sirijo, Libanonom in Jordanijo. Zlasti je zanimiva vest, da bo na velesejmu sodelovala prvikrat tudi ČSR, ki bo menda za enkrat udeležena samo s trgovinskim zastopstvom, kar pa priča o stalno rastočem zanimanju srednje - evropskih držav za tržaško pristanišče.

Poleg tega se pogajajo za udeležbo na velesejmu z ZDA, Zapadno Nemčijo, Egiptom, Mehiko, Grčijo in Madžarsko.

Prav tako ugodno se razvijajo tudi pogajanja za udeležbo na VII. mednarodni razstavi lesa, kjer sta že zagotovili svoje sodelovanje Jugoslavija in Avstrija in kjer bosta letos verjetno prisotni tudi Sovjetska zveza in Romunija. S tema dvema državama so se pričeli pogajati takoj po zaključku lanskega velesejma in bodo verjetno kmalu uspešno končana. Na razstavi lesa bosta sodelovali tudi ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo in nacionalna ustanova za papir in celulozo.

—«»—

Nemško odlikovanje prof. Luzzattu-Fegizu

Tržaška trgovinska zbornica sporoča, da je predsednik nemške republike Heuss odlikoval med svojim obiskom v Rimu prof. Luzzatta Fegiza za priznanje zaslug pri okrepitvi kulturnih stikov med Italijo in Nemčijo in zlasti kot priznanje za ustanovitev šole za prevajalce pri tržaški univerzi. Prof. Luzzattu Fegizu je izročil odlikovanje med svečanim kosilom v Milanu nemški konzul Kreutzwald.

Trgovinska zbornica tudi sporoča, da je 23. januarja imenoval izvršni odbor italijanske zveze trgovinskih zbornic predsednika tržaške trgovinske zbornice prof. Luzzatta Fegiza za člana italijanskega predstavništva trgovinskih zbornic v izvršni odbor združenih trgovinskih zbornic šestih držav, ki so članice skupnega evropskega tržišča. Italijo zastopajo v tem odboru še predsedniki trgovinskih zbornic iz Florence, Genove, Milana, Neaplja in Rima.

—«»—

«San Sebastiano» odplula na otvoritveno vožnjo

V soboto je odplula na otvoritveno vožnjo iz Trsta proti Južni Ameriki ladja «San Sebastiano», katero so zgradili v ladjedelnici Felszegy v Miljah za tržaško pomorsko družbo «Navigazione Triestina». Ladja ima 5.500 ton.

V ladjedelnici Felszegy bodo kmalu dokončali nove naprave, s katerimi bodo znatno povečali kapaciteto ladjedelnice in, ki bodo predvsem omogočile gradnjo tudi večjih ladij. Za modernizacijo naprav so porabili 600 milijonov lir.

Danes nadaljevanje pogajanj v Rimu

V primeru zavlačevanja ali neuspeha bodo kovinarji zaostrili svojo borbo

Tajnik Delavske zbornice CGIL je sinoči poročal na zborovanju kovinarjev o poteku dosedanjih pogajanj. Odgovornost ministrstva za delo in ministrstva za državne udeležbe. Protestna resolucija notranje komisije ladjedelnice Sv. Roka

Danes se bodo v Rimu nadaljevala pogajanja za rešitev spora v obratih CRDA in arzenalu: sindikalni delegaciji sta zaradi tega odpotovali sinoči iz Trsta. Kakor smo že poročali pretekli teden, so bila pogajanja odložena na predlog dr. Pistilla, ker sta bili stališči delodajalcev in sindikatov še zelo daleč in ni bilo nobenega upanja, da bi lahko prišlo že v preteklem tednu do uspešnega zaključka. V sedanjem položaju bi bilo zelo tvegano vsako ugibanje, ker ni še nobenega pozitivnega znaka, da bi vodstvo CRDA popustilo, medtem ko je zadeva arzenala nekoliko na boljšem. Govori se namreč, da je skoraj že dosežen načelni sporazum glede doklade za zdravju škodljiva dela v tem podjetju, kjer ni vprašanja ureditve akordnega dela, ker pač takega dela tam ni.

Velika nasprotja pa so glede ureditve vprašanja akordnega dela in zadevnih poviškov v obratih CRDA, ker se vodstvo tega podjetja trdovratno upira delavskim zahtevam ter zahtevi sindikalnih organizacij, da bi sporočilo notranji komisiji tarife za akordno delo.

Prav gotovo bo ta teden odločilnega pomena za spor v CRDA in arzenalu. Zdaj je namreč že tretji teden, odkar je bilo prekinjeno stavkovno gibanje in so se začela pogajanja. Medtem ko so delavci in njihovi sindikalni predstavniki pokazali dovolj potrpežljivosti in dobre volje, so delodajalci trmasto vztrajali na svojem odklonilnem stališču; odgovorne oblasti pa niso znale primerno vplivati, da bi prišlo čimprej do ugodne rešitve spora. Ta zadeva se nikakor ne more več dolgo zavlačevati. Delavci in z njimi vse mesto zahtevajo, da se že ta teden reši spor. Če pa do tega ne bi prišlo, oziroma bi se še te dni pojavila težnja delodajalcev po zavlačevanju, se bo sindikalna borba hudo zaostrila in bo zajela vse kategorije delavstva v Trstu. Odgovornost za vse posledice pa bodo nosili delodajalci ter osrednje oblasti, ministrstvo za delo ter ministrstvo za državne udeležbe.

Tako je ponovno poudaril tajnik Delavske zbornice CGIL Bonomo Tominez, ki je sinoči poročal zbranim kovinarjem o poteku dosedanjih razgovorov v Rimu. Govornik je podčrtal, da je preteklo že dovolj dni od prekinitve stavkovnega gibanja, a da med tem časom ni prišlo še do razjasnitve. Kje je vzrok? In kakšen namen imajo pri tem delodajalci? Prav gotovo nameravajo razdvojiti delavske vrste ter delajo na tem, da bi se prizadeti kovinarji utrudili ter naveličali. Odgovorne oblasti, ki imajo nalogo prispevati k rešitvi spora, pa zdaj trdijo, da je nujno potrebna akcija političnih činiteljev in predstavnikov. Mar niso na ministrstvu za delo in na ministrstvu za državne udeležbe merodajni in pooblaščeni, da rešijo spor? Poudariti je treba, da spadajo obrati CRDA in arzenal v okvir IRI, t. j. pod neposredno nadzorstvo ministrstva za državne udeležbe.

Zaradi vsega tega, je poudaril tajnik CGIL, je nujno potrebno, da prav te dni prizadeti delavci budno sledijo razvoju vse zadeve, da o tem razpravljajo na svojih sestankih in zborovanjih in da so pripravljeni na nadaljevanje borbe, če bi v Rimu slabo kazalo. Tako je sklenil tudi izvršni odbor Delavske zbornice CGIL na svojem zadnjem sestanku in pooblastil tajništvo, naj se dogovori za napoved splošne stavke s sorodno sindikalno organizacijo, če bi se pogajanja zavlačevala ali razbila.

Končno pa je treba tudi omeniti protestno resolucijo notranje komisije ladjedelnice Sv. Roka v Miljah, ki so jo poslali ministrstvu za delo ter vladnemu generalnemu komisarju. Notranja komisija energično protestira proti vsakemu zavlačevanju spora ter poudarja, da so vsi delavci pripravljeni na zaostritev in nadaljevanje sindikalne borbe, če ne bo vsa zadeva čimprej ugodno rešena.

—«»—

V četrtek skupščina upokojenih pomorščakov

V četrtek ob 16. uri bo v mali Rossettijevi dvorani izredna skupščina upokojenih pomorščakov, ki jo organizirajo vse štiri sindikalne organizacije te stroke. Skupščina bo razpravljala o perečem vprašanju zvišanja pokojnin. Kakor je znano, dobivajo upokojeni pomorščaki še vedno pokojnine, ki so bile določene leta 1952 in so zelo nizke (od šest do osem tisoč lir mesečno). Upokojeni pomorščaki in njihove sindikalne organizacije se že več časa borijo za zvišanje pokojnin, ker s tako nizkimi mesečnimi prejemki zares ni mogoče živeti. Svojo borbo pa so zaostrili zadnje čase, zlasti po odloku o zvišanju pokojnin INPS.

Zaradi važnosti vprašanja, o katerem bodo razpravljali, naj se skupščine udeleže vsi upokojeni pomorščaki in njihovi svojci.

—«»—

Obvestilo državljanom FLRJ

Državljani FLRJ, ki prebivajo stalno na konzularnem področju generalnega konzulata FLRJ v Trstu se lahko vpišejo v volilne imenike za volitve v Ljudsko skupščino FLRJ na generalnem konzulatu v Trstu do 8. februarja 1958 (dnevno od 8.30 do 14. ure. Po tem dnevu bo vpisovanje v imenike za volitve 23. marca 1958 zaključeno.

Odgovor čitateljem

Kako je treba vložiti prošnjo za propustnico

Prošnje je treba vlagati na pristojnih komisariatih

Številni čitatelji so nas vprašali, kako in kje morajo vložiti prošnjo za novo propustnico, opremljeno s sliko. Pozanimali smo se na pristojnem uradu kvesture, kjer so nam dali naslednja navodila. Predvsem so še vedno veljavne stare propustnice, in to osem mesecev od dneva zadnjega jugoslovanskega vidiranja. Propustnica je veljavna avtomatično omenjenih osem mesecev in je ni treba več — kot je bilo prej v veljavi — obnoviti na kvesturi.

Prošnje za novo propustnico, opremljeno s sliko, pa je treba vložiti na pristojnem komisariatu (torej ne na centralni kvesturi), kjer bo prosilec tudi dobil propustnico. Priložiti je treba dve sliki, od katerih se mora ena overoviti, kar se lahko napravi na anagrafskem uradu tržaške občine in občinskih uradih okoliških občin; najbolj enostavno pa je, če se sliki prineseta na komisariat istočasno, ko se vloži prošnja, ker lahko overovi sliko tudi uradnik komisariata.

Prošnja se napiše na navadnem papirju in mora vsebovati naslednje podatke: primek in ime, očetovo ime, ime matere, rojstni datum in kraj rojstva, državljanstvo, stalno, bivališče, poklic in stanovanje. Poleg tega je treba prepisati iz osebne izkaznice višino, barvo las, oči ter eventualne posebne znake. Končno je treba v prošnji navesti, da želi prosilec propustnico za vse kraje, predvidene v videmskem sporazumu.

Ko se vloži prošnja na komisariatu, je treba pokazati tudi veljavno osebno izkaznico.

— «» —

Spored izletov Delavske zbornice

Komisija za šport in razvedrilo pri Delavski zbornici CGIL je za letos pripravila pester spored skupinskih izletov za člane sindikata, za delavce, uradnike, njihove svojce in prijatelje. Poleg nedeljskih izletov so na sporedu: od 16. do 19. marca izlet v Ljubljano in na Bled; 5., 6. in 7. aprila v Tolmin in v dolino Trente; od 19. do 18. maja na Reko in v Zagreb; od 1. do 5. junija v Bologno in v Florenco; od 1. do 8. junija v Innsbruck, Muenchen, Salzburg in k bližnjim jezerom; od 6. do 13. julija v Milan, Genovo, Livorno, Florenco in Bologno; od 10. do 17. avgusta na Dunaj, v Gradec, Ljubljano in na Bled; od 31. avgusta do 7. septembra v Bologno, Florenco, Rim, Ancono in Riminj; od 14. do 21. septembra na Reko, v Zadar, Split, Dubrovnik, Sarajevo, Zagreb in Ljubljano; od 4. do 5. oktobra v Postojno; od 31. oktobra do 4. novembra na Dunaj.

Poleg tega bo omenjena komisija priredila tudi tedenska letovanja od 13. julija do 14. septembra v Dolini Trente in Tolminu.

—«»—

Izlet CGIL na Dunaj

Komisija za športne prireditve pri Delavski zbornici CGIL opozarja interesente, da bo ob priliki mednarodne nogometne tekme Italija - Avstrija priredila skupinski izlet z avtobusi na Dunaj.

SNG v TRSTU

Na splošno željo občinstva se bo

III. javna produkcija baletne šole SNG

ponovila danes 4. t. m. ob 20.30 v kino dvorani v Skednju

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom pri blagajni dvorane.

Jutri 5. t. m. ob 18. uri v Avditoriju v Trstu

premiera

Rdeča kapica

vesela pravljica v treh dejanjih
Spisal
DANILO GORINŠEK
Režiser JOŽKO LUKEŠ
Scenograf JOŽE CESAR

Osebe: Majda, imenovana Rdeča kapica - Neda Mijot; Jera; njena mati - Stefka Drolčeva; Stric Matic, čevljar - Danilo Turk; Strina Mina - Leli Nakrstova; Boter Bodež, krojač - Silvij Kobal; Babica - Ema Starčeva; Lovec - Miha Baloh; Volk - Stane Raztresen; Medved - Julij Guštin; Lisica - Bogdana Bratuževa; Žaba - Edvard Martinuzzi; Dobra vila - Zlata Rodoškova.

Prodaja vstopnic danes in jutri v Tržaški knjigarni, Trst, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 37-3-38 ter eno uro pred pričetkom predstave v Ul. Roma 15-II.

V VSEH DVORANAH ZAKURJENO!

GLASBENA MATICA TRST

V SOBOTO 8. II. 1958 ob 21. uri v dvorani na stadionu «Prvi maj»

PLES

V NEDELJO 9. II. 1958 ob 20 uri v Avditoriju

veseli večer

Sodelujejo:
KVINTET AVSENIK Milčinski — Ježek in Kovič ter pevski duet

Prodaja vstopnic in rezerviranje miz v Tržaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška 20, tel. 37338 od srede 5. t. m. dalje ter eno uro pred pričetkom pri blagajni dvorane odnosno dve uri pred prireditvijo v Avditoriju v Ul. Roma 15-II.

V NEDELJO 9. II. 1958 ob 16. uri v dvorani Ljudskega doma v Križu

veseli popoldan

s sodelovanjem **Kvinteta Avsenik**, Ježka, Koviča in pevskega dueta.

Vstopnice bodo na razpolago eno uro pred pričetkom pri blagajni dvorane.

RADIO

TOREK, 4. februarja 1958

TRST POSTAJA A

7.00 Jutranja glasba; 11.30 Brezobvezno — drobiž od vsepovsod in... Potovanje po Italiji, turistični razgledi Arijana Bernonija; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Karakteristični ansambel «Esperia»; 13.30 Glasba po željah; 17.30 Plesna glasba; 18.00 Koncert čelista Gorazda Grafenauerja, pri klavirju Mario Sancin; 18.20 Tria Hotcha in Harmonie; 18.30 Pisani balonček; 19.00 Jugoslovanski motivi; 19.15 Zdravniški vedež; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.30 Odlomki iz oper nemških skladateljev; 21.00 Obletnica tedna: «Valentin Vodnik, prvi slovenski pesnik»; 21.20 Pianist George Feyer; 21.45 Debussy: Igre, plesna pesnitev; 22.00 Leopoldo Alas - Clarin: «Ciripova spreobrnitev»; 22.15 Franco Russo s svojim ansamblom; 22.30 Enesco: Dve rapsodiji; 22.55 Orkester Len Mercer.

TRST I.

11.30 Operna glasba; 12.10 Nove italijanske popevke; 13.20 Glasbeni album; 18.00 Simfonični koncert; 21.00 Giacinto Gallina: «La famegia del santolo», komedija v 3 dej.; 22.45 Orkester Ron Goodwin.

KOPER
257 m, 1169 kHz

Poročila v slov.: 7.00, 7.30, 13.30, 15.00.
Poročila v ital.: 6.30, 12.30, 17.15, 19.15, 22.30.
5.00-6.15 in 7.00-7.15 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 12.00 Glasba po željah; 13.40 Radijska kmetijska univerza: Delo gozdarske poslovne zveze na Goriškem; 13.50 Torkov operni oder; 14.30 Okno v svet; 14.40 Filmske melodije; 15.25 Narodne pesmi in plesi iz raznih krajev; 15.40-17.00 Prenos RL; 17.00 Ritmi in popevke; 17.25 Od melodije do melodije; 18.10 Simfonični koncert; 19.30-22.15 Prenos RL; 22.40 Glasba za lahko noč.

SLOVENIJA
327.1 m, 202,1 m, 212,4 m

Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00.
5.00-8.00 Pisan glasbeni spored; 8.05 Pisana vrsta slovenskih narodnih in domačih viž; 8.35 Orkester «Philharmonia»; 9.00 Zabavni mozaik; 9.30 Slavni solisti vam pojo in igrajo; 10.10 Melodije s tekočega traku; 11.00 Trije koncerti neapeljske šole; 11.30 Za dom in ženo; 11.45 Note korakajo; 12.00 Igra pihalna godba Ljudske milice; 12.30 Kmečka univerza; 12.40 Pavel Sivic: Divertimento za klavir in orkester; 13.15 «Enkrat drugače» (v ritmu swinga in cha-cha-cha); 13.30 Pester spored operних melodij; 14.20 Za otroke — Lojze Avsenak: Maček na sejmu; 15.40 Potopisi in spomini; 16.00 Za ljubitelje in poznavalce; 17.15 Prelistajmo naš zabavni magazin; 18.00 Sportni tednik; 18.30 Iz zakladnice jugoslovanskih samospevov; 18.45 Domače aktualnosti; 20.00 Najboljši jugoslovanski zbori vam pojejo; 20.30 Radijska igra; 21.30 Zimski večer ob kaminu z orkestrom Stanley Black; 22.15 Za prijatelje jazza; 22.35 Doris Day vam želi lahko noč.

TELEVIZIJA

17.00 Spored za otroke; 18.00 Poročila; 18.45 Umetnost in znanost; 19.00 Simfonični koncert; 19.30 Oddaja za delavce; 20.00 Filmska kronika; 20.30 Poročila; 20.50 «Carosello»; 21.00 «Mrtvi se vrne takoj», televizijska priredba dela Jeana Guittona; 22.15 «Potovanje po Padski dolini».

GLEDALIŠČA

VERDI

Danes ob 20.30: Musorgsky: «Boris Godunov». Abonma C za parter in lože in B za galerije. Dirigent Richard Kraus. V glavnih vlogah nastopajo Raffaele Arie, Ornella Dominiguez, Bruna Rosichini, Antonio Annaloro, Glauco Scarlini, Antonio Massaria in Leo Pudis.

TEATRO NUOVO

V petek in soboto ob 21. uri: «Misterij rojstva, trpljenja in vstajenja našega gospoda».

KINO

Excelsior. 16.00: «Nocoj ali nikdar», J. Simmons, P. Douglas. Cinemascope.
Fenice. 16.00: «Ljubezen in govorice», V. De Sica, G. Cervi, Carla Gravina.
Nazionale. 16.00: «Prepovedani udarec», Sterling Hayden, A. Baxter, J. Hayd.
Supercinema. 16.00: «Gusarski zaklad», L. Chaney, J. Bromfield. Technicolor.
Filodrammatico. 15.00: «Tajfun nad Nagasakijem», J. Marais in K. Keiko.
Grattacielo. 16.00: «Ljubi me nežno», Presley, W. Corey. Technicolor. Vistavision.
Arcobaleno. 16.00: «Dvoboj na Atlantiku». Cinemascope. H. Mitchum in C. Jurgens.
Astra Rojan. 16.00: «Notre Dame de Paris». Cinemascope, technicolor. Lollobrigida in A. Quinn.
Capitol. 16.00: «Sisi, mlada cesarica», R. Schneider, technicolor.
Cristallo. 16.00: «Obmejni legalci», M. Ferrer, Pier Angeli. Cinemascope, technicolor.
Alabarda. 15.30: «Tisti, ki morajo umreti», J. Servais, M. Mericonzi. Cinemascope.
Aldebaran. 16.00: «Rififi». Strogo prepovedano mladoletnim. Zadnji dan.
Ariston. Danes zaprto.
Armonia. 15.00: «Grenke vode». Lepa pesem, velik film. M. Vitale. Nov variete.
Aurora. 16.00: «Poljubi jo zame». Zadnji dan. Cinemascope, technicolor.
Garibaldi. 16.30: «Peklenski meteora», Grant Williams, Lola Albright.
Ideale. 16.00: «Dvoboj pri Bitter Ridge», L. Barker, M. Corday.
Impero. 16.00: «Mamin ljubljenček», M. Arena, I. Schoerner.
Italia. 15.30: «Sanje v predalu». Lea Massari, E. Pagani.
Moderno. 16.00: «Quel certo non so che», Bob Hope.
S. Marco. 16.00: «Il maggiorato fisico», Eddie Constantine.
Savona. 16.00: «Dunja, hči stepe». Eva Bartok, Ivan Desney. Mladoletnim prepovedano.
Viale. 16.00: «Dober dan, prva ljubezen», C. Villa, R. Quintana.
Viti, Veneto. 16.00: «Da, gospod general», S. Hayward.
Belvedere. 15.30: «Brez izhoda». Metro, R. Taylor, J. Leigh, manjkeni in tista tama.
Marconi. 16.00: «Peppino, manjkeni in tista tama».
Massimo. 16.00: «Ženska, ki je prišla z morja», S. Millo, V. De Sica. Cinemascope.
Novo cine. 16.00: «Valčkova poštna». Dennis Price.
Odeon. 16.00: «Beli angeli», Amedeo Nazzari.
Radio. 16.00: «Tarzan in Amazonke», Johny Weissmueller.

Iz sodnih dvoran

Pretep povzročil izsleditev treh tatov starega železa

Oproščena ciganka zaradi pomanjkanja dokazov

Pretep, zaradi katerega je moral 15-letni Emilio Orsini z Bazoviške ceste na Opčinah v bolnišnico, je pripomogel preiskovalnim karabinjerskim organom, da so prišli na sled skupini tatov starega železa iz skladišča bivše tovarne Kozmann.

Orsini je namreč avgusta l. 1955 izjavil karabinjerjem, da sta ga 42-letni Stellio Crevatin in 48-letni Agostino Mengot, oba iz Ul. Vidali obtožila, da jima je kradel železo, ki sta ga skrila v nekem grmu. To železo pa so tatovi odnesli iz Kozmannovega skladišča in so morali zaradi tega tudi preplezati visok zid.

S pretepom pa se Crevatin in Mengot nista maščevala, kot sta notela, nad Orsinijem, temveč sta si odprla vrata v zapor, kjer sta končala skupno z Orsinijem pod obtožbo tatvine. S seboj sta potegnila na zatožno klop starinarja Celestina Hrovatina iz Ul. R. Manna, a tega je sodišče decembra 1956. leta oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov.

Nasprotno pa je ostale tri spoznalo za krive in obsodilo Crevatina in Mengota na leto dni in 1 mesec zapora in 13.000 lir globe, Orsinija pa na 9 mesecev zaporne in 7.000 lir denarne kazni s pogojnostjo.

Prizivno sodišče, na katero so vsi trije vložili pritožbo, je sprejelo samo Crevatinovo in mu znižalo kazen na 1 mesec zapora. O Mengotovem in Orsinijevem prizivu pa sploh ni razpravljalo, ker moža nista navedla istočasno tudi vzrokov pritožbe, zaradi česar sodnikom ni preostalo drugega, kot potrditi prvotno obsodbo

***

Takoj po aretaciji je Jolanda Mohorovič, močno razvito dekle ciganskega porekla, tajila, da bi ukradla neki ženski denarnico z denarjem. Ciganko je namreč obtožila Cesira Petaroš z Boršta in pojasnila policijskim organom, zakaj sumi ciganko. Dekle jo je na nekem miljskem trgu ustavila in jo prosila za miloščino. Istočasno jo je povabila v vežo bližnje hiše, češ da ne bi kdo videl, da prosjači. V veži je bil neki možak in po njegovem namigu se je Mohorovičeva umaknila. Nekaj trenutkov kasneje je bila ciganka zopet pri Petaroševi in tokrat je zopet stegnila roko. Oddaljila se je šele tedaj, ko ji je Petaroševa podarila nekaj drobiža.

Petaroševa je nadaljevala svojo pot in naenkrat ni čutila več denarnice s 1.200 lirami, ki jo je imela v desnem žepu plašča. Zato je stekla na policijo, kjer je zadevo prijavila. Policijskim organom se je posrečilo v nekaj minutah aretirati ciganko, a iz njenih ust ni prišlo priznanje.

Tudi sodišče ji ni moglo dokazati krivdo, zaradi česar jo je moralo oprostiti, pa čeprav samo zaradi pomanjkanja dokazov.

Preds.: Corsi, tož.: De Franco, zapisn.: Urbani, obramba: odv. Kezich.

—«»—

Na vpogled seznam vojaških obveznikov 1938

Tržaška občina sporoča, da je od 1. do 15. februarja občinstvu na vpogled seznam vojaških obveznikov rojenih leta 1938 na oglasni deski v Ul. Malcanton 2. Občina opozarja, da lahko vsakdo sporoči napake, izpuščena imena in druge pripombe glede tega seznama. Za informacije se lahko interesenti obrnejo na sekcijo «vojaška služba» VII. občinskega oddelka, Ul. Diaz 25, soba št. 73, III. nadstropje.

Z izsiljenim denarjem se je hotel izseliti

V delavce mestne čistoče preoblečeni policijski agenti pa so mu preprečili načrt in ga poslali v zapor

Težko je biti brez denarja in imeti v glavi želje, da bi se izselil. Nekemu mladeniču se je zdelo, da zanj to ni nobena ovira ter se je spravil na «delo». Po svojih načrtih sodeč, bi mu zadostovalo 150 tisočakov. A, «kje jih dobiti?» Po kratkem premišljevanju je izvedel prvo domislico, ki mu je padla v glavo. Telefonsko je zahteval od ginekologa dr. Sisinia Zuecha iz Carducčijeve ulice denar, ki bi ga moral ginekolog položiti v nekem javnem stranišču pri Sv. Andreju. Če ne bo denarja v določenem roku, je neznani glas opozoril 60 let starega zdravnika, bi ga prijavil policijskim organom, češ da se bavi s splavi.

Zdravnik se ni ustrašil grožnje, temveč je stopil do poveljstva letečega oddelka, kjer je zadevo prijavil. Za policijske organe ni bilo težko sestaviti podroben načrt in nastaviti neznanemu izsiljevalcu spretno past.

Dr. Zuech je, kakor je bilo naročeno, položil denar v stranišču in se oddaljil. V bližini pa je bilo nekaj delavcev mestne čistoče. Seveda ti niso bili nobeni delavci, temveč organi letečega oddelka, ki so tokrat uporabili obleke le zato, da ne bi izsiljevalcu, ki bi moral priti po denar, vzbudili suma.

Ob točno določeni uri se je neki neznanec približal stranišču in tudi vstopil vanj. Tedaj pa se je zavedel bližine policijskih organov in je hotel zbežati. Toda agenti so bili hitrejši in so ga ujeli. Kasneje so izsiljevalca identificirali za 22-letnega Fabia Velicogno iz Ul. Pondares 5. Ta je priznal dejanje in se zagovarjal, da je hotel z izsiljevanjem priti do denarja, ki mu je bil potreben za izselitev.

Nepoštenega mladeniča so poslali v zapor in so ga prijavili zaradi poskusnega izsiljevanja.

—«»—

V nedeljo ponoči pri Sežani

Led in vinjeni kolesar zakrivila prometno nesrečo

Za zakonca Lucijo in Vittoria Lorenzuttija iz Ul. Chiadino se je nedeljski izlet v okolico Sežane kaj slabo zaključil. Okoli polnoči sta se zakonca vračala proti domu. Bilo je precej hladno in cesta je bila pokrita s tanko ledeno skorjo. In ta skorja je bila poleg vinjenega kolesarja kriva nezgode. Zakonca sta namreč videla pred seboj kolesarja, ki je vinjen vozil sem ter tja. Da ne bi trčil vanj, je Lorenzutti zavrl in istočasno tudi zavil na stran.

Pri sunkovitem zaviranju sta Lorenzutti in njegova žena udarila z glavo po šipi in se ranila. Z avtom njunih sorodnikov, ki so jima sledili, so ju pripeljali v tržaško bolnišnico, kjer so morali žensko sprejeti zaradi zloma nosnih kosti in drugih poškodb na kirurškem oddelku. Za okrevanje bo potrebovala približno mesec dni zdravljenja, medtem ko je imel njen mož večjo srečo, ker so ga po nudeni zdravniški pomoči odslovili in se je lahko vrnil domov.

—«»—

Nevaren pik morskega pajka

Riba, ki zaradi svoje oblike nosi ime «morski pajek», je spravila včeraj v bolnišnico 41-letnega ribiča Raimonda Veroneseja iz Chioggie. Ribič je v glavni ribarnici premikal zaboje z ribami in je nehote zadel ob morskega pajka

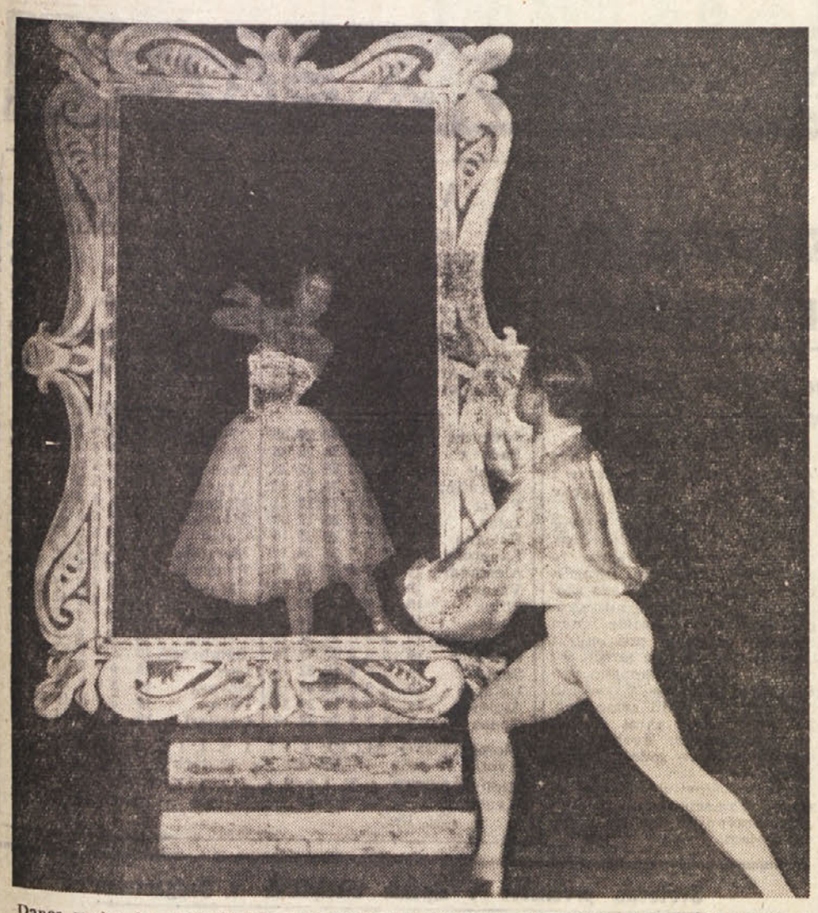

Danes zvečer bo v skedenjski kino dvorani tretja javna produkcija baletne šole tržaškega Slovenskega narodnega gledališča. Na sliki Selma Micheluzzi in Cezar Možina v Chopinovi «Otožnosti»

Angleško gospodarstvo v letu 1957

Po poročilu OEEC je «gospodarstvo Združenega kraljestva bolj uravnovešeno, kot je bilo pred časom» - Indeks cen se je povišal za 2 odst., indeks mezd pa je ostal v bistvu nespremenjen

Poročilo OEEC o gospodarskem stanju Anglije se zaključuje z ugotovitvijo, da je «gospodarstvo Združenega kraljestva bolj uravnovešeno, kot je bilo pred časom».

Trgovinski deficit je preteklega novembra znašal 22 milijonov funtov, najmanj v teh poslednjih sedmih letih, če odštejemo mesece, ko se je občutila stavka pristaniških delavcev in sueška kriza. Povprečni deficit za lanski oktober in november je bil znatno nižji od deficita prvih treh trimestrov lanskega leta.

Tudi investicije v manufakturni industriji so bile v preteklem letu znatne; večje so bile v prvih treh trimestrih in se je to občutilo zlasti v mehanični in kemični industriji, vštevši vozila in potrošno blago.

Volumen osebne potrošnje je bil v tretjem tromesečju za okrog en odst. večji v primeri s prejšnjim letom, v glavnem pa gre pri tem za povečanje nakupa dobrin trajnejše vrednosti za domačo uporabo. Kar zadeva potrošnjo prehrambenega blaga, pa v lanskem letu ni bilo bistvenih sprememb v primeri z letom 1956.

Indeks mezd je ostal nespremenjen. Dve najvažnejši mezdni zahtevi angleških delavcev so odklonili: 12. decembra lani so odklonili zahtevo treh železničarskih sindikatov, da bi jim zmanjšali delovni urnik in povečali plače, 25. novembra pa so prav tako odklonili zahtevo šoferjev londonskih avtobusov, da bi jim zvišali tedensko plačo za 25 šilingov.

Kar zadeva borzo dela, se je brezposelnost povečala, pri tem pa ne gre le za sezonsko brezposelnost, tako da je bilo ob koncu leta za petino večja od one v letu 1956, pri tem pa je zajela komaj 1.5 odst. celotne angleške delovne sile.

Indeks cen na drobno se je v preteklem novembru ponovno povečal, zlasti zaradi večjih cen prevoza in zaradi povišanja stanarine. Cene prehrambenih proizvodov so se znižale od preteklega julija, toda v novembru so bile še vedno za 2 odst. višje v primeri z lanskim letom.

Tudi mimo poročila OEEC je treba omeniti, da je zakladno ministrstvo objavilo pred dnevi, da so se rezerve v zlatu in dolarjih povečale v preteklem decembru za 88 milijonov dolarjev in da so ob koncu meseca te rezerve znašale 2237 milijonov dolarjev.

Tri milijone dolarjev so plačali Evropski plačilni zvezi na račun preteklega novembra, 3 milijone pa upnikom te zveze na račun bilateralnih aranžmajev. Na osnovi začasnih podatkov za pretekli mesec je imelo Združeno kraljestvo z Evropsko plačilno zvezo 6.1 milijona funtov deficita (vštevši 1.9 milijona funtov obresti). Ta deficit naj bi izravnali v januarju letos s 75-odst. plačanjem v zlatu in dolarjih, 25 odst. pa naj bi šlo na račun povečanja dolga do te zveze.

Deficit z Evropsko plačilno zvezo predstavlja delno presenečenje spričo splošno ugodnih trgovskih činiteljev, toda ne smemo pozabiti, da zveza vključuje različna mednarodna vplačila, ki odražajo gibanja fondov z vseh strani sveta.

Omeniti je treba tudi, da bo državna kovnica začela v kratkem s kovanjem novih zlatih funtov. Kakor se je zgodilo že v začetku lanskega leta, bodo — kakor predpisuje kraljevi proglas oktobra 1953 — nosili na eni strani podobo kraljice Elizabete, na drugi strani pa podobo sv. Jurija, zmaja in datum. Tega denarja ne bodo dali v promet v Angliji, ampak bo služil za povečanje tovrstnih zlatih rezerv državne banke, kar bo omogočilo, da bodo uporabili del teh rezerv za obtok v inozemstvu, da bi na ta način krili potrebe povpraševanja po tem denarju, ki je tako znatno, da smo imeli tudi nekatere primere ponarejanja angleškega zlatega funta.

Britanska radiotehnična industrija je v letu 1957 dosegla novo vrsto rekordov na področju izvoza. Do konca lanskega novembra je izvoz radijskih naprav dosegel nad 39 milijonov 700 tisoč funtov, medtem ko je vrednost takega izvoza v letu 1956 znašala nekaj več kot 40 milijonov funtov. Ko bodo znane številke izvoza radijskih naprav tudi za pretekli december, računajo, da bo celoten izvoz teh proizvodov v letu 1957 dosegel 43.5 milijona funtov, kar predstavlja absolutno rekordno številko. Veliki uspeh angleške radijske industrije pride še bolj do izraza, če pomislimo, da se je vrednost izvoza teh proizvodov v teh poslednjih 10 letih povečala za štirikrat; v letu 1947 je vrednost izvoza radijskih naprav le za malo presegala deset milijonov funtov.

Številke, ki se nanašajo na november 1957 — v celoti nad 3.5 milijona funtov — nam kažejo tudi rekordno številko v izvozu televizijskih sprejemnikov v vrednosti nad 150 tisoč funtov. Če k temu prištejemo še radijske sprejemnike in radijske sprejemnike z gramofonom, se izvozna vrednost teh proizvodov dvigne na 604 tisoč funtov. Vedno v preteklem novembru je izvoz naprav za reprodukcijo glasu (vštevši gramofone, elektronske amplifikatorje i. t. d.) znašal skoraj 925 tisoč funtov, medtem ko je celoten izvoz teh proizvodov v 11 mesecih lanskega leta dosegel vrednost skoraj devetih milijonov funtov v primeri s 7.600.000 funtov v letu 1956.

STATISTIKA IN ZNANOST POBIJATA STARO TRDITEV

Ženski spol ni prav nič «šibak» pač pa velja to bolj za moški spol

Če izločimo bolezni, ki so posledica tipično ženskega organizma so moški mnogo bolj občutljivi in boleznim prej podležejo kot ženske

Moškemu spolu smo nadeli pridevek «močnejši» spol, za ženske pa pravimo, da je to «šibki» spol. Kako je do tega prišlo, sedaj ni važno, pač pa pustimo to «ustaljeno prepričanje» ob strani in prepustimo besedo dejstvom.

V moškem semenu sta dve vrsti celic. Od tega, ali bo pri oploditvi prišlo do spojitve ženske celice z eno ali drugo celico moškega semena, je odvisno ali bo spočet sin ali hči. Raziskovanja zadnjih let kažejo, da se pri oploditvi spočne več moških kot žensk. Zdi se, da pride na sto žensk od 130 do 150 moških spočetij.

Kljub temu pa je med rojenčki razmeroma malo več dečkov kot deklic in sicer pride na sto rojenih deklic 105 do 106 dečkov. Ponovno prepustimo pojasnilo za to strokovnjakom.

Kako je to mogoče?

Strokovnjaki pravijo, da odgovor na to ni težak. Če razdelimo po spolu otroke, ki umrejo že pred rojstvom, pa naj gre to zaradi naravnih splavov ali mrtvorojenčkov, vidimo, da je med temi 30 odst. več novorojenčkov moškega spola, kar pomeni, da otroci moškega spola že pred rojstvom umirajo bolj pogosto kot otroci ženskega spola.

Tako dokazuje statistika. Kaj pa pravi strokovnjak o tem?

Zdravniki so mnenja, da so moški bolj obremenjeni z raznimi prirojenimi anomalijami in dednimi motnjami kot ženske. Poleg tega so moški že po prirodi manj odporni proti škodljivim vplivom okolja in zato hitreje podležejo, kakor hitro se v njihovem organizmu tako imenovano notranje ravnotežje pokvari. Poleg tega imamo še druge dokaze o šibkejši biološki odpornosti moških. Po statističnih podatkih o bolezni in smrti moškega oziroma ženskega spola, izhaja, da že ob samem porodu umre 30 odst. več dečkov kot deklic. V prvih treh dneh življenja pa umre 50 odst. več moških otrok kot ženskih, v prvem letu pa 30 odst. več dečkov kot deklic.

Kje je vzrok temu

Ko pride človek na svet, je prisiljen nenadoma prilagoditi se povsem novemu okolju in novim zahtevam, pred katere priroda postavlja njegov organizem. Otrok, ki je bil dotlej v zanj idealnem okolju, se nenadoma pojavi v spremenljivi temperaturi zraka, na prepihu, svetlobi, ropotu, izpostavljen je mikrobom in mnogim drugim povsem novim fizikalnim in biološkim činiteljem. Poleg tega mora ta nežni organizem prevzeti nase mnoge funkcije, ki jih je doslej opravljala namesto njega mati. Po porodu začenjajo delovati dihalni organi, ki so doslej mirovali, krvni obtok se mora prilagoditi novim razmeram, prebavni sistem pa je obremenjen z novo hrano. Vse to je za otročička nenadna preobremenitev, skozi katero se prebijejo le odporni organizmi. In pri tem je več moških organizmov, ki zatajijo, ker je njihova življenjska sila šibkejša od življenjske sile žensk.

Sicer ne poznamo specifičnih «moških» oziroma «ženskih» bolezni, ki bi v dojenčkovi dobi povzročile smrt. Vendar pa pri vseh patoloških spremembah, od katerih umirajo dojenčki, umirajo dojenčki moškega spola bolj kot dojenčki ženskega spola. Med predčasno rojenimi troki umrje 25 odst. več dečkov kot deklic, pri težkih porodih 55 odstotkov več dečkov kot deklic, zaradi pljučnic ali drugih prvih bolezni 25 odst. več dečkov kot deklic itd.

Tudi pozneje, v zreli dobi, so moški bolj neodporni kot ženske. Sicer ženske pogosteje bolehajo kot moški, temu je vzrok, da je ženski organizem obremenjen s številnimi funkcijami, ki jih moški nima. Vse funkcije, ki so v zvezi z ženskim organizmom, kot npr. mene, nosečnost, porodi, dojenje itd. močno vplivajo na ženski organizem, zato je ženska pogosteje bolna, vendar se ženski organizem krepkeje brani in teže podleže. Če izločimo smrti, ki so posledica specifičnih motenj ženskega organizma, opazimo, da umirajo pogosteje moški kot ženske. Za srčne bolezni in bolezni krvnega obtoka na pr. velja pravilo, da jim podleže 50 odst. več moških kot žensk; bolezni dihalnih organov poberejo 35 odst. več žensk kot moških, od živčnih bolezni pa umre 30 odst. več moških kot žensk. Edino bolezni, ki imajo svoj vir v patoloških motnjah žlez z notranjim izločanjem, povzroče več smrti pri ženskah kot pri moških in sicer v razmerju 100 nasproti 85.

Iz tega sledi, da ženske dlje živijo kot moški in statistični podatki iz dežel z visoko življenjsko ravnijo in urejenimi higienskimi razmerami dokazujejo, da živijo ženske od štiri do pet let dlje kot moški.

Tudi kar se psihične odpornosti tiče, kaže, da so ženske na boljšem od moških. Po navadi mislimo, da ženske prej podležejo različnim psihičnim pretresom, da prej izgubijo duševno ravnotežje in da reagirajo na patološki način. Po navadi rečemo, da je ženska histerična. Nekaj dejstev pa nam tudi to trditev izpodbije. Jecljanje je povsem psihogen pojav, ki je pogosto odraz nekega večjega duševnega pretresa, skozi katerega je otrok šel v prvi dobi. In med dečki zasledimo desetkrat več jecljačev kot pri deklicah. Prej smo omenili histerijo, kot da bi bila histerija monopol žensk. Izkušnje iz druge svetovne vojne povedo, da so med civilnim prebivalstvom v času bombnih napadov moški pogosteje histerično reagirali kot ženske. Pa še nekaj. Med samomorilci imamo mnogo več moških kot žensk, in sicer je razmerje sledeče: 65 odst. moških, 35 odst. žensk. In vendar je samomor dokaz kapitulacije nekoga pred življenjskimi problemi, oziroma njegovega nezadostnega odpora nasproti težkočam življenja. Morda bi kdo mogel reči, da je moški povprečno bolj obremenjen s skrbmi in nalogami kot ženska, toda tudi v naši dobi, ko je ženska postala tudi v političnem in ekonomskem pogledu enakopraven činitelj družbene stvarnosti, je moških samomorov za 50 in več odst. več kot ženskih.

Iz tega bi torej mogli zaključiti, da moški spol res ni močnejši spol, v kolikor tega ne istovetimo z njegovo večjo fizično silo. Če pa hočemo ta pridevek «močnejši» tolmačiti širše in sicer, da obsega tako fizično kot psihično odpornost oziroma sposobnost, da postavlja moškega in žensko pred enake pogoje škodljivih vplivov okolja, potem zares ne moremo govoriti, da je moški spol močnejši od ženskega, kajti tako biološka kot psihična sila ženske je povečini vsaj enaka sili moškega, v marsičem pa celo večja.

Atomski reaktor v službi zgodovine

Že polno stoletje se švedski zgodovinarji brez uspeha prepirajo glede okoliščin, v katerih je umrl švedski kralj Erik XIV., ki je bil znan kot legendarni vladar Svedske pred približno 400 leti. Gre za to, ali ga je njegov polbrat Johan III. dal umoriti ali je umrl naravne smrti. Gre za to torej, ali je bil v zadnjem obroku, ki ga je Erik XIV. pojedel — v grahovi juhi s slanino — pomešan tudi arzenik in opij ali pa je morda bila ta jed pretežka za oslabeli organizem starega vladarja.

To vprašanje, ki se vleče že toliko časa, bodo rešili na zelo nenavaden način. Kosti Erika XIV., ki so ga po smrti balzamirali, bodo v kratkem pregledali z atomskim reaktorjem; s posebnimi metodami bodo proučili ali je v kosteh kaj strupa, kemiki pa bodo nato odkrili, ali gre za arzenik in opij, s čimer naj bi bil stari kralj usmrčen.

Gre, kot vidimo, za detektivsko delo, s katerim se ukvarjajo znanstveniki, ki pa zanima mnoge Svede. Švedski tisk piše, da bo končno odkrita tajnost, ki je toliko let mučila svedske zgodovinarje.

Erik XIV. je malone legendarna osebnost. Vzgojen je bil skupno s polbratom Johanom in se že v mladih letih začel ukvarjati z astrologijo, zdravstvom, filozofijo in zgodovino, in kot tak je postal pobornik preporoda tedanje Svedske.

Sodobni zgodovinarji ga opisujejo kot človeka brez vesti, kot tirana, ki ni okleval pomoriti svojih sovražnikov, in to brž ko je s svojim 28. letom stopil na prestol. V zapor je vrgel tudi svojega polbrata, njegovo ženo pa je izročil ruskemu carju Ivanu Groznemu.

Erik XIV. je zgubil prestol leta 1568, ko ga je na prestolu zamenjal njegov polbrat, finski kralj Johan. Ostali del življenja je Erik XIV. preživel v zaporu v trdnjavi Orbyhus, pod stražo 40 izbranih vojakov.

V kratkem bomo torej videli, ali imajo prav tisti švedski zgodovinarji, ki zatrjujejo, da je bil Erik XIV. usmrčen, ali tisti, ki pravijo, da ga je spravila na drugi svet značilna četrtkova švedska jed — grahova juha s slanino.

Konica prvega (spodnjega) dela štirifazne rakete «Jupiter-C», ki je ponesla ameriški umetni satelit v višjo jonosfero. Konica ima dvojno nalogo: gornjemu delu rakete mora dati navpično smer, poleg tega mora ta del rakete, tik preden se loči od nje, zavrteti okoli njegove osi, da se vrti na pr. kot granata, ki se vrti, ko pride iz topovske cevi. Slika nam posredno prikazuje tudi velikost rakete, ki jo lahko primerjamo s človekom

PAPEŠKA PODPORNA USTANOVA IN AMERIŠKI SIR

„Gerichts Zeitung" razkril zlorabo ameriške pomoči

Pomoč, ki jo ameriško ljudstvo daje tej ustanovi in ki je namenjena italijanskim siromakom, se je znašla na zapadnonemškem trgu - seveda pod drugo značko

Pontificia Opera Assistenza ali kratko POA je mogočna ustanova. Svoj osrednji sedež ima v starem rimskem samostanu na Trgu Cairolli. Njen namen je deliti siromašnim in potrebnim pomoč in ob vsaki večji nesreči, kot na pr. ob poplavah v Polesine, ob lanskoletnih velikih zametih in podobnih katastrofah jo zasledimo, ker je povsod zraven. To bi bilo sicer zelo pohvalno in nekak dokaz, da vrši vlogo, kakršno nakazuje njeno ime. Kljub temu pa zasledimo na njen račun mnogo kritike in to utemeljene kritike. Pred kratkim je izšla celo knjiga italijanskega publicista Carla Falconija pod naslovom «L'assistenza italiana sotto bandiera pontificia». Brali smo tudi kritike, češ da italijanska vlada sama podpira to ustanovo ali bolje, da se sredstva iz italijanskega proračuna dajejo potrebnim tudi po tej ustanovi, za katero je znano, da je cerkvena ustanova, to se pravi, da s svojo dejavnostjo more tudi enostransko politično vplivati.

Kot vemo vzdržuje POA kuhinje, deli obleke, oskrbuje otroške počitniške kolonije in daje tudi denarne podpore. Od kod tolika sredstva? Mnogo se nabere s prispevki, mnogo pa se v blagajne in skladišča te ustanove nateče iz ZDA v obliki daril. V zadnjih časih pa se je v zvezi s tem odkrila kaj čudna zadeva. Italijanski tisk je o tem razmeroma malo pisal, več o tem pišejo nemški in holandski časopisi.

Iz Amerike prihajajo organizaciji POA v obliki podpore tudi večje količine sira v kovinskih škatlah, na katerih piše «Pomoč ameriškega ljudstva» — «prodajanje je prepovedano». Kljub temu pa se velike količine tega sira vendarle vržejo na trg in izkupiček gre v blagajne POA. Ker gre za velikanske količine sira, se v blagajne POA nateče tudi ogromno denarja. Na škatlah sicer piše, da je prodajanje tega sira prepovedano, toda originalne ameriške škatle prebarvajo, to se pravi, da pripombo, da je prodaja tega sira prepovedana, prepleskajo. Prvi so to nič kaj preveč moralno početje odkrili Holandci. Po doslej zbranih podatkih so razni posredovalci izvozili iz Italije v Zapadno Nemčijo v zadnjih treh letih tega sira za najmanj 12 milijonov mark oziroma za milijardo 800 milijonov lir. Zapadnonemški list «Gerichts Zeitung» iz Wuertenberga, ki je gornje podatke objavil, opisuje to odkritje takole: Papeška ustanova, ki je imela nalogo ta sir razdeliti, je hotela s tem zaslužiti in zato ga je izročila neki demokrščanski organizaciji, ki ga je prodala nekemu tovarnarju v Milanu. Ta je ameriške originalne zaboje prepleskal in nanje napisal «Najfinejši topljen italijanski sir». Tako zakamuflirani ameriški sir je nato prihajal iz Milana v Zapadno Nemčijo.

S tem ni bilo večjih težkoč, kajti med Italijo in Zapadno Nemčijo obstaja trgovinski sporazum, po katerem imajo nekateri originalni italijanski proizvodi določene olajšave in kontrola je minimalna. In tako se je ta trgovina razvijala skozi leta in posel je lepo tekel.

Holandska pa je dežela sira in zapadnonemško tržišče je zanjo zelo važno. Zato so Holandci nad tem plazom italijanskega sira v Nemčiji postali zelo zaskrbljeni, ker jim je začel odvzemati tržišče. Zato so se začeli zanimati za ta sir, ga analizirali in ugotovili, da ne more biti italijanski. Nato so ugotovili, da je ovoj falsificiran, da so ameriški zaboji prebarvani in zato so postavili Nemcem vprašanje v zvezi s to italijansko nelojalno konkurenco.

Tedaj se je za stvar začela zanimati tudi zapadnonemška carina in ko je nekega dne prišla na mejo nova pošiljka, so cariniki zaplenili šest vagonov tega «italijanskega» sira, odpraskali italijanske napise in spodaj prebrali: «Made in USA». Dokaz je bil tu in preiskava se je začela. Po raznih mestih Zapadne Nemčije so odkrili druge zaloge sira, ki so ga na enak način uvozili v Nemčijo že prej.

Vendar se zdi, da ta marljivost zapadnonemške carine komu v Bonnu ni bila pogodu. List «Gerichts Zeitung», ki prihaja s tem na dan, se sprašuje, ali ni morda v Bonnu interveniral Rim in če se ne skuša vsa zadeva po «liniji krščanske solidarnosti» nekoliko zakriti. Cariniki pa ne dajo miru, pač pa uporno nadaljujejo s preiskavami in hočejo stvar izročiti sodišču. Nemška carina pravi, da je bilo zapadnonemško gospodarstvo s tem oškodovano, ker da olajšave, ki so bile dane italijanskemu siru, ne veljajo za ameriški sir.

HOTEL «DROUOT» VAM NUDI

Balzacovo pismo in Lamartinovo «packo»

Hotel «Drouot», znani zavod za javno prodajo antikvaričnih predmetov v Parizu razstavlja vsak mesec mnogo zanimivih in pogosto za zgodovino in umetnost zelo važnih predmetov.

Tako bodo tam ta teden dali v prodajo neko nedavno odkrito Balzacovo pismo, ki ga je pisal leta 1833 založniku Goslinu, v katerem slavni in zadolženi pisatelj ponuja tretjo izdajo svojega romana «Scene iz privatnega življenja», da bi se rešil nekega večjega dolga. V istem pismu pa hkrati zahteva tudi prvi predujem za prvi zvezek «Filozofskih povesti».

Na naslednji prodaji v tem mesecu bodo razstavili pohištvo sobe, v kateri je v gradu Comartin stanoval znani francoski pesnik Lamartine. V tej sobi je slavni pesnik napisal svoje najlepše pesmi. Znano je, da je nekoč v velikem pesniškem zanosu polil po mizi steklenico črnila in ta madež se na njej še danes vidi.

V tem hotelu bodo razstavili naprodaj tudi nekaj dokumentov iz življenja velikega Napoleona. Zlasti je pomemben načrt neke bitke, ki ga je lastnoročno pripravil veliki vojskovodja.

Zanimivo je omeniti, da je neki trgovec z antikvaričnimi predmeti objavil naslednji vrstni red: platina je zaradi odkritja novih ležišč izgubila četrtino svoje nekdanje vrednosti; iz podobnih razlogov je tudi zlato izgubilo kar pet odstotkov svoje vrednosti, medtem ko so pravi in redki antikvarični predmeti pridobili do 80 odst. svoje prejšnje vrednosti. Z drugimi besedami, on opozarja one, ki imajo sredstva, da je najbolje vložiti denar ne v dragocene kovine, ampak v starine, ki s časom pridobivajo vedno več na svoji vrednosti.

Neobjavljeno poglavje iz Mannovega «Feliksa Kruhla»

Kot je znano, je Thomas Mann pred smrtjo ponovno delal na svojem nedokončanem romanu «Felix Kruhl». V prvem delu knjige opisuje Felix Kruhl svojo otroško dobo, kako se je nato ognil vojaški službi in kako je prišel v Pariz. V drugem delu je opisano njegovo bivanje v Parizu, v nekem velikem hotelu. V zaključnem delu knjige Kruhl potuje okrog sveta. Delo je prekinjeno, ko se je junak nahajal v Lizboni. Sedaj je znani nemški časnik «Die Neue Rundschau» objavil eno do sedaj še nepoznanih poglavij iz tega romana. V tem poglavju je govora o doživljajih Felixa Kruhla z neko angleško družino (očetom, materjo in hčerko) še izza njegovega bivanja v pariškem hotelu. To poglavje je v toliki meri satirično, začenši z imenom te družine, pa do seksualnih okoliščin vseh njenih članov, da ga je Thomas Mann očitno sam izločil iz romana. Toda nekatere od teh motivov obdeluje v lizbonskih doživljajih Felixa Kruhla, seveda na nekoliko ublažen način.

Wicky Baum sedemdesetletnica

Znana nemška pisateljica Wicky Baum (njeno najbolj popularno delo je «Ljudje v hotelu») je 24. januarja slavila svoj 70. rojstni dan. Wicky Baum je najprej igrala na harfo (prirejala je tudi solistične koncerte), pozneje pa se je povsem posvetila književnosti. Rodila se je na Dunaju, od leta 1916 je živela v Berlinu, po letu 1931 v ZDA, najprej v Hollywoodu, sedaj pa v Pasadeni. Wicky Baum je dosegla veliko popularnost med mednarodno čitajočo publiko z nad tridesetimi romani, v katerih je polno sentimentalnosti in prepričljive, dasi plitve psihologije.

Oni zunaj: — Ko bi mogel tako ustrahovati svojo ženo..,
Krotilec: — Saj si to tudi jaz želim...

OB ROBU

Pella in konferenca nevtralnih držav

Pella je poklical v Rim italijanskega veleposlanika na Dunaju Angela Corriasa in mu je dal navodila, naj zavira jugoslovanski načrt za konferenco med vsemi evropskimi nevtralnimi deželami. Avstrijska vlada je baje zelo naklonjena jugoslovanskemu predlogu, ki mu pa italijanska vlada nasprotuje. Pella je sporočil avstrijski vladi, da bo Italija spremenila status v Južnem Tirolu in prenehala z naseljevanjem italijanskega življa v tej deželi, če bo avstrijska vlada odgovorila negativno na jugoslovanski predlog.

Teilhard de Chardin in Vatikan

Predavanje o francoskem jezuitu Teilhardu de Chardinu, ki bi se morala vršiti v soboto, je francoski kulturni center v Rimu prepovedal v poslednjem trenutku. Da bi to dosegel, je francosko veleposlaništvo pri Vatikanu pritisnilo na kulturnega svetnika pri francoskem veleposlaništvu v Rimu Renea Vieillefonda, ki je poklical predavatelja Francoisa Alberta Vialleta in mu obrazložil, da mu mora na žalost konferenco prepovedati. Jezuit Teilhard De Chardin, ki je umrl leta 1955, katoliški Cerkvi ni simpatičen. Teilhard De Chardin je bil predsednik francoske geološke družbe in član francoske akademije znanosti, hkrati pa je tudi avtor filozofskih in teoloških spisov, ki niso nikoli dosegli «nihil obstat». Bil je velik paleontolog in raziskovalec. Njemu dolgujemo med drugim tudi odkritje «Pekinškega možan». De Chardin med drugim ne veruje v izvirni greh, kakor o tem pripoveduje sveto pismo, in brani stališče, da bi morala katoliška vera slediti razvoju civilizacije. Pred kratkim so se Chardina spomnili na nekem škofovskem zborovanju v Toulouse, v Rimu pa očitno smatrajo, da je nevarno govoriti o njem.

Načrti Achilla Laura

Achille Lauro predvideva, da se mu bo posrečilo poslati v zbornico 70 poslancev svoje stranke s tem, da bo odtegnil glasove neofašistov MSI, Covellijevim monarhistom in liberalcem. S tako parlamentarno močjo bi bil Lauro v stanju vplivati na bodočo politiko demokristjanov in jih prisiliti, da bi se oprli na desnico. V Vatikanu gledajo z veliko naklonjenostjo na te njegove načrte, ki so našli učinkovito podporo v kardinalu Mimiju, ki je že bil nadškof v Neaplju, sedaj pa ima odgovorno funkcijo v Vatikanu.

Naraščajoči vpliv dominikancev

Dominikanski red je sklenil podpreti na bližnjih volitvah strujo poslanca Pelle. Vpliv dominikancev vedno bolj narašča v Vatikanu. Generala tega reda, patra Browna ima papež zelo v cislih in se z njim pogosto posvetuje. Tudi glavni asistent Katoliške akcije mons. Mario Castellano je član dominikanskega reda.

Katoliška univerza in volitve

Ravnateljstvo katoliške univerze v Milanu je sklenilo preložiti na dobo po splošnih volitvah zbiranje potrebnih fondov za zgraditev nove medicinske fakultete. Finančni načrt predvideva, da bo za novo medicinsko fakulteto potrebno 500 milijonov, 800 milijonov pa za modernizacijo in povečanje ostalih že obstoječih fakultet. Za potrebne fonde se bodo obrnili predvsem na glavne eksponente italijanskih finančnih in industrijskih krogov; spričo okoliščine pa, da se v teh dneh zahtevali znatne vsote za finansiranje volilne kampanje s pomočjo «Comitati Civici», so smatrali za primerno odložiti nabiranje prispevkov za katoliško univerzo.

Goriško-beneški dnevnik

Ob gostovanju pevskega zbora «Bojan» iz Dornberga

Dornberžani so s pesmijo osvojili goriške Slovence

Prosvetna dvorana v Gorici je bila napolnjena do zadnjega kotička - V dveh letih je zbor pod vodstvom prof. Matičiča dosegel zavidljive uspehe

Prosvetna dvorana v Gorici je bila v nedeljo premajhna, da bi lahko sprejela vse tiste goriške Slovence, ki so prišli poslušat priznani pevski zbor «Bojan» iz Dornberga. Val ploskanja je zajel dvorano, ko se je odgrnil zastor in se je 35 pevcev s pevovodjem prof. Cenetom Matičičem predstavilo zbranemu občinstvu.

Ze ob izvedbi prve pesmi, Maroltove «Le vkup uboga gmajna» je zadonelo tako kot že dolgo ne; mogočni glasovi so se zlili v prelepo pesem, ki je napolnila srca prisotnih. Solo sta v tej pesmi pela z izredno učinkovitostjo Jožef Sokolič in Franc Brce. Sledili sta Gotovčeva «Dober večer uzorita» in nato spet Maroltova stara soldaška in priljubljena «Dol za vaškim gričem», v kateri smo slišali lepe glasove Jožeta Skomine, Vinka Rojca in Silva Vodopivca. Tudi otožno Prelovčevo «Poljana toži» so Goričani navdušeno sprejeli, navdušenje pa se je še povečalo ob izvedbi pesmi «Kangalilejska ohcet», pesmi, ki je dolgo ne bomo pozabili.

Uvodno besedo pri vseh pesmih je imel igralec novogoriškega gledališča Andrej Jelačin, ki je po kratkem odmoru deklamiral z izredno občutenostjo M. Bora «Srečanje», za kar je žel obilen aplavz.

V drugem delu programa so zapeli gostje več ruskih pesmi, ki so bile ena lepša od druge. Najprej smo slišali Cerarjevo «Spavajte v miru junaci», nato pa pričakovano Novikovo «Večerni zvon», katere lepoto smo zaradi solo izvajanja Jožeta Skomine in Vinka Rojca, ki sta se kasneje združila v duet, še toliko bolj občudovali. Tudi Lisenkov «Testament» je bila za Goričane nova pesem; v njej se je človeku pričarala v vsej svoji širini daljna ukrajinska stepa in z njo tesno prižet ukrajinski kmet. Abtova «Serenada» je bila deležna izredne pozornosti občinstva, ne samo zato, ker je bila v Gorici prvič peta, ampak tudi zaradi svoje melodioznosti in lepote, ki je prišla pri dornberškem zboru popolnoma do izraza. Sledila je Plevickojeva «Pripovedka o razbojniku Kudejatu»; v njej smo vnovič slišali izvrstne glasove Franca Brceta in Danjela Skomine in začutili vso spretnost pevovodje Matičiča, ki je uspel tudi tej pesmi vliti tisto moč in celoto, kakršno bi od podeželskega zbora le težko pričakovali. V naslednji «Kraguljčki» smo imeli priliko slišati tudi Matičičev prijeten tenor, ki je priljubljeno pesem še obogatil. Publika je bila z izvedbo te narodne pesmi tako navdušena, da zboru ni preostalo drugega, kot da jo še enkrat ponovi.

Ko se je potem na odru zopet pojavil novogoriški igralec in nam recitiral Kosovelove «Gorečke» tako, kakor še nismo slišali nobenega recitatorja, je tudi tokrat zajel dvorano val navdušenja, saj je bila pesem podana tako, kakor jo je čutil tisti, ki jo je napisal. Naslednja Kettejeva «Točajka» je izzvala zopet veliko navdušenje zaradi vsebine in seveda odličnega Jelačinovega podajanja.

V tretjem delu vokalnega koncerta smo slišali zopet nekaj znanih pesmi in za Goričane novo, izredno lepo partizansko pesem Marjana Kozine «Obroč». V njej je bila prikazana vsa junaška borba majhnega naroda, ki se bori proti tisočerim sovražnikom, pa vendar uspe razbiti njihov oklep in zmaga. To pesem, ki je bila za zbor izredno težka, so dornberški pevci pod taktirko prof. Matičiča zapeli tako, da jo bomo še dolgo pomnili. Sledila je zopet Gotovčeva «Omili mi u selu divojka» in nato Primorcem izredno priljubljena «Morje Adrijansko», ki je šla poslušalcem do srca, saj je bila izredno lepo podana. Nekaj novega smo slišali v naslednji točki, ko so dornberški fantje in možje zapeli Jovanovčevo «Pastir», kjer sta solo nastopila še enkrat Vinko Rojc in Jože Skomina. Za zadnjo so pripravili gostje «Ribniško», ob kateri je v dvorani kar zašumelo, saj je znano, da si je Slovenski oktet prav z njo osvojil goriško publiko. Ploskanju ni bilo konca in pred slovesom so morali pevci ponoviti pesem Novikova «Večerni zvon», ki je bila v drugem delu programa. S to prelepo pesmijo so se Dornberžani vtisnili v spomin vseh goriških Slovencev, ki niso zamudili njihovega obiska in jim kličejo, naj nas le čimprej ponovno obiščejo.

Zapestna ura jih je izdala

Odkrita tolpa pobalinov ki imajo na vesti več tatvin

Zaprli so samo 21-letnega Uga Cavalcolija s Trga Cavour

Pred dnevi je ob 9.30 prišel agent Miani od kriminalne policije v Gorici k 21-letnemu Silviju Susaniju iz Raštela št. 32. Stopil je v njegovo sobo, kjer je še trdno spal. Stresel ga je za ramena, rekoč:

«Vstani, kaj spiš do poldne!»

Susani je brž potegnil roko izpod odeje in pogledal na zapestno uro, če je res že tako pozno. Ko se je prepričal, da je šele nekaj čez deveto uro, se je nasmehnil in mu odgovoril:

«Saj ni res, na moji uri je šele deveta!»

«Na tvoji?» ga vpraša agent ki si je med tem časom uro dodobra ogledal in na podlagi opisa ugotovil, da je ura ukradena.

Ni važno, kakšen razgovor se je potem razvil med njima in kaj je govoril na policiji, kamor so ga kmalu za tem odpeljali. Važno je le to, da je bilo to dejanje uvod v široko in temeljito zasnovano akcijo goriške policije, ki je v sorazmerno kratkem času prišla na sled nevarni tolpi pobalinov, ki imajo na vesti celo vrsto bolj ali manj uspelih tatvin in vlomov na najrazličnejših krajih našega mesta.

Susani je priznal, da je pred dnevi v baru Principe, kjer se je šalil s svojim prijateljem Grazianom Ducem. Ko sta se vlekla za roke, mu je zmaknil zapestnico, ki mu je ni več vrnil. Polagoma je med križnim zasliševanjem razkril tudi ostale sodelavce. Tako je na primer povedal, da sta 21-letni Ugo Cavalcoli s Trga Cavour in 20-letni Roberto Belan s Corso Italia 70 1. februarja vlomila v delavnico tapetnika in v mesnico v Ul. Marconi 4, po navodilih 19-letnega Franca Ceragiolija iz Ul. Frato 3 pa v prodajalno časopisov Petronio-Frontini v Ul. Crispi. Pri tapetniku sta našla 840 dinarjev, bronasto medaljo in dve cigareti, pri mesnici pa sta napravila samo luknjo v zidu. Prodajalni časopisov, ki sta jo okradla 13. decembra, sta odnesla 15.000 lir.

Isti dan ko sta vlomila v Ul. Marconi sta obiskala tudi kiosk pri Rdeči hiši, iz katerega sta odnesla nekaj tisočakov in 10 čokolad.

Cavalconi in Susani sta vdrla 9. januarja v laboratorij v Ul. Duca d'Aosta, kje sta odnesla orglice in ročno uro. 15. januarja pa sta iz podjetja Biella na Rojcah odnesla pet čokoladnih velikonočnih jajc. Lastnik tatvine ni prijavil.

Cavalcoli je 5. decembra obiskal tudi podjetje Cohama v Ul. Manzoni za izdelovanje slaščic. Odnesel je fotografski aparat, 50.000 lir in nekaj kitajskega denarja.

Del nakradenega blaga je policija vrnila zakonitim lastnikom.

Na podlagi tega materiala je bil Cavalconi aretiran zaradi številnih tatvin, pred sodniki pa se bodo zagovarjali tudi Belani in Susani zaradi tatvine. Ceragioli pa zaradi sodelovanja. Cavalcoli ima sedaj dovolj časa, da nadaljuje s snovanjem svojih načrtov, ki jih je pripravljal, ko je bil še na svobodi in katere bi po njegovih izjavah lahko izvedel le s pomočjo orožja, katerega si ga je skušal nabaviti.

Celotna akcija, ki sta jo vodila dr. Montalbano in dr. Castiglione, je bila kronana z uspehom, in mladeniči, ki so postali zadnje čase neverjetno nadležni, bodo dobili svoje plačilo. Kvestura pa je v zadnjem času okrepila še dnevne in nočne patrulje ter nadzoruje vsa prometna vozila.

Včeraj cela vrsta hudih nesreč

Mladi Krminčan v nevarnosti zaradi poškodb na glavi

Trčenje avtomobila in motocikla na vogalu Ul. Leopardi

Cela vrsta nesreč na delu in z vozili se je včeraj začela s hudo nesrečo zidarja 21-letnega Luigija Maurija iz Krmina, delavec podjetja Perko, ki gradi nebotičnik v Ul. Brigata Casale. Mauriju je padel na glavo kos opeke, ki mu je prebil teme. Z rešilnim avtomobilom so ga odpeljali v bolnišnico Brigata Pavia. Njegovo stanje je skoraj brezupno.

V bolnišnici pri Rdeči hiši so z rešilnim avtomobilom odpeljali 43-letnega Josipa Rejo iz Ul. Tabai 30. Zdravniško pomoč je rabil zaradi nenadne slabosti.

Dopoldne so odpeljali v bolnišnico Brigata Pavia 81-letno Paolo Feronato iz Corso Italia 25. Padla je s steklenico v roki, Porezala si je žile na levem zapestju.

Pri delu v Standrežu se je poškodoval 58-letni Domenico Ožbot iz Rupe. Zaradi rane na glavi so ga odpeljali na zdravljenje v bolnišnico Brigata Pavia.

Na križišču med Ul. Leopardi in Ul. Leoni je prišlo včeraj ob 14. uri do trčenja lambrete in avtomobila fiat. 37-letni Angelo Berdon in njegova žena 30-letna Dolores iz Ločnika sta se na motociklu peljala iz Ul. Leoni v Leopardi. Na križišču pa sta se srečala z avtomobilom, ki se je iz Ul. Brigata Casale peljal v Ul. 9. avgusta. Pri trčenju se je huje poškodoval motociklist, ki se je udaril v koleno in se potolkel tudi po rokah. Obdržali so ga na zdravljenju v bolnišnici Brigata Pavia, ženi pa so obvezali samo nekaj manjših ran in jo poslali domov. Nekaj škode sta utrpeli tudi vozili. Prometna policija je uvedla preiskavo.

Roditeljski sestanek strokovne šole

Ravnateljstvo strokovne šole v Gorici javlja, da bo v nedeljo 9. t. m. ob 10.15 roditeljski sestanek v šolskih prostorih v Ulici Randaccio 22.

—«»—

Saje so se vnele

Včeraj kmalu po 13. uri so se vnele saje v dimniku Gabrijelčičevega poslopja v Ul. Sant'Antonio št. 22. Goreti so začeli trami in pod. Gasilci so ogenj sicer hitro pogasili, vendar pa je imel gospodar kakih 50.000 lir škode.

—«»—

- KINO -

CORSO. 16.30: «Ženska s tremi obrazi», J. Woodvara, cinemascope.

VERDI. 17.00: «Orlovska krila», M. O'Hara in J. Wayne, metroscope.

VITTORIA. 17.15: «Venera iz Cheronea» B. Lee in M. Girotti, cinemascope.

CENTRALE. 17.00: «Džungla greha», Marina Vlady, mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

MODERNO. 17.00: «Jekleni morski psi», W. Holden in N. Olson.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

19. kolo italijanskega nogometnega prvenstva

Triestina gospodar položaja po porazu direktnih rivalov

V A ligi Fiorentina izgubila stik z vodečimi - Nenavadno visoke zmage Bologne, Interja in Padove - V B ligi Venezia izgubila doma, Brescia pa na tujem

19. kolo A lige je skoraj v celoti potrdilo predvidevanja, istočasno pa je mnogo prispevalo k oblikovanju fiziognomije letošnjega prvenstva, ki je bila doslej šele v razvoju.

Juventus seveda ni zamudil priložnosti za uspeh na domačem igrišču in je tako zadržal naskok štirih točk pred Padovo in Napolijem, ki sta tudi znala stoodstotno izkoristiti prednost terena. Ta trojica tvori slej ko prej vodilno skupino, v katero je do minule nedelje sodila tudi Fiorentina, ki pa je tokrat doživela poraz proti Sampdorii in se zaradi tega vrnila v širšo družbo «solidnih», ki se začenja z njo pri 4. mestu na lestvici in končuje tam nekje pri Laziu, Spalu in Udinese, t. j. od 14. do 16. mesta, medtem ko sta Atalanta in predvsem Genoa vsaj za sedaj samo še neizbežni privesek.

Za formiranje stanja na vrhu lestvice je bil seveda najvažnejši izid tekme v Genovi med Sampdorio in Fiorentino. Zmagala je Sampdoria z rezultatom 3:1, potem ko je Fiorentina vodila po prvem polčasu z 1:0 in ko je dotlej bila tudi na igrišču mnogo boljša. Toda v drugem polčasu se je le pokazalo, da številne rezerve v florentinski enajstorici lahko samo za silo izpolnjujejo vrzeli in da bo Fiorentina v krizi vse dotlej, dokler bo prisiljena igrati brez Cervata, Chiappelle, Julinha in drugih. Škoda je le, da med tem čas teče, enajstorica pa zaostaja.

Od ostalih rezultatov izstopajo seveda oni z nenavadno visokimi zmagami domačih enajstoric. Predvsem preseneča rezultat iz Bologne, kjer je domača enajstorica odpravila Lazio kar s 5:0. Bologna je zaigrala odlično, toda razlog za tako visoki poraz Lazia je predvsem v dejstvu, da je rimsko mostvo zašlo v veliko psihološko krizo. Ni izključeno, da bo potreben kirurški nož, katerega prva žrtev utegne biti — po stari praksi — trener.

Inter je nasul v Spalovo mrežo štiri gole, vendar pa je treba upoštevati, da je izgubil Spal med igro kar dva igralca, kar seveda precej zmanjšuje Interjev uspeh. Kljub temu pa je res, da je Inter prav sedaj v odlični kondiciji in da je zmožen premagati tudi znatno močnejše nasprotnike.

Nenavaden izid in potek je imela tekma med Padovo in Genoo. Roccova enajstorica je že po prvem polčasu vodila s 5:0 in nato v drugem polčasu s 6:0. Tedaj je moral zaradi poškodbe zapustiti igrišče srednji krilec domačih Azzini in gostom je uspelo v pičlin 20 minutah doseči tri gole in spremeniti katastrofo — samo v občuten poraz. Toda v času, ko je Padova igrala kompletna, je bila absolutni gospodar igrišča in bi lahko dosegla še enkrat toliko golov kot jih je če bi njeni sicer zelo razigrani napadalci bili le malo bolj prisebni v zaključnih fazah. Največ zaslug za tako visoko zmago je imel seveda Hamrin ki je sam dosegel štiri gole.

Juventus je na svojih tleh odpravil Udinese z 2:0 in čeprav ni igral ravno najbolje, je zmago vendarle zaslužil. Udinese je bila v polju skoraj enakovreden nasprotnik, in je potrdila, da njeni zadnji uspehi na domačem igrišču niso bili zgolj slučajni. Mnogo manj zaslužena pa je bila zmaga Napolija nad Milanom z 1:0 in bi glede na to, da sta obe enajstorici prikazali izredno slab nogomet, bolj odgovarjal neodločen rezultat.

Preostale tri tekme so se končale z neodločenimi izidi. Torino je povsem zasluženo iztrgal točko v Alessandriji. Roma pa je na svojem igrišču s težavo zaustavljala napade Atalante in bolj po sreči kot dejanski zaslugi rešila točko. Beneški derby med Vicenzo in Verono je razočaral. Vicenza je imela boljši napad. Verona pa bolj izenačeno moštvo. Krilec Vicenze David je zastreljal tudi 11-metrovko.

***

V B ligi je Triestina sedaj že popolni gospodar položaja, delno pa lastni zaslugi, še več pa po zaslugi njenih najnevarnejših kunkurentov, za katere je bilo 19. kolo porazno. Predvsem velja to za Venezio, ki je proti vsem prognozam izgubila na lastnih tleh proti ošibljenemu Bariju in pa seveda za Brescio, ki je pustila obe točki v Parmi proti dotlej zadnji enajstorici z lestvice. Za dva koraka pa se je pomaknil naprej Bari, preskočil Venezio in Brescio in se vsidral na prvo mesto za Triestino 3 točke za njo in 1 točko pred rivalom iz Benetk in Brescie.

Od pretendentov na boljša mesta je napredovala samo še Monza z učinkovito zmago nad Sambenedettese, zastali pa so Modena, Como, Palermo in Marzotto, ki so si med seboj razdelili točke z neodločenima izidoma.

Triestina je imela v gosteh Catanio, proti kateri je v prvi polovici tekmovanja dosegla samo eno točko. Toda takrat se je tržaška enajstorica šele vigravala in niti še ni imela standardne postave. Sedaj je seveda drugače in po treh zaporednih izdatnih zmagah nad Comom (3:0), Pratom (4:1) in Paelrmom (5:0), ki so bile tudi plod dobre igre, ni bilo nikogar, ki bi podvomil v zmago nad Catanio.

Ravno zaradi tega pa je bilo morda razočaranje ljubiteljev nogometa v Trstu tokrat toliko večje, kajti takoj je treba povedati, da je kljub zmagi z rezultatom 4:1 Triestina zaigrala zelo slabo in da se ima za uspeh zahvaliti le skrajni raztresenosti nasprotne obrambe. Catania nedvomno ni enajstorica velikih pretez in niti ni v njej kdo ve kako znanih imen — z izjemo starega Carapelleseja. Kljub temu pa je bila njena igra v polju bolj zrela in tudi lepša, ne glede na to, da je vse do prvih minut drugega polčasa prakticirala elastično obrambo.

Trzaška enajstorica je imela več slabih točk. Predvsem so popolnoma odpovedali nekateri posamezniki, kar velja v prvi vrsti za Szokeja, ki je bil kot krilo popolnoma negativen. Petris je bil nenavadno len, Milani pa okoren. V krilski vrsti je zatajil Petagna, v obrambi pa predvsem Bellon, za katerega smo že nekajkrat ugotovili, da je povsem izven forme. Manj zanesljiv kot običajno je bil tudi Bandini v vratih. Spričo tega si je lahko predstavljati, kako bi se končala tekma, če se ne bi na srečo dvignili iz splošne sivine razni Varglieni, Rimbaldi, Castani, Olivieriji ter Mazzeri in prevzeli na svoje rame velik del premena ostalih ter bili dejansko zaslužni za zmago.

Posledica dejstva, da je vsaj pol moštva odpovedalo, je seveda bilo, da je Triestina šepala tudi kot celota.

Odločilne za izid tekme so bile prve minute drugega polčasa. Po poteku prvega dela in pri stanju 1:1, s katerim sta se enajstorici po odmoru vrnili na igrišče, ni nihče pričakoval tako naglega in nepričakovanega obrata. Že v 3' je Rimbaldo iz daljave tako močno streljal v vrata, da vratar žoge ni mogel zadržati, dve minuti kasneje pa je Szoke z glavo usmeril v mrežo Petagnov prediožek.

Poslej izid seveda ni bil več v dvomu. Catania je sicer prenehala s strogo obrambo in stavila na kocko vse: izenačenje ali pa katastrofo. Toda zgodilo se ni niti eno niti drugo. Napadalci iz dežele limon niso bili sposobni niti enkrat zatresti Bandinijeve mreže, domači pa so kljub mnogim priložnostim, posebno v zadnjih minutah, izkoristili samo eno, ko je Milani dvakrat realiziral 11-metrovko; dvakrat zato, ker je prvo sodnik razveljavil.

Izredno številni gledalci so zmago domačih sicer sprejeli z odobravanjem, ne pa z navdušenjem.

A LIGA

REZULTATI

*Alessandria-Torino	0:0
*Bologna-Lazio	5:0
*Inter-Spal	4:0
*Juventus-Udinese	2:0
*Lanerossi-Verona	1:1
*Napoli-Milan	1:0
*Padova-Genoa	6:3
*Roma-Atalanta	0:0
*Sampdoria-Fiorentina	3:1

LESTVICA

Juventus	19	14	1	4	40	26	29
Padova	19	10	5	4	34	22	25
Napoli	19	11	3	5	39	22	25
Fiorentina	19	8	6	5	30	23	22
Roma	19	6	9	4	24	18	21
Inter	19	8	4	7	20	17	20
Bologna	19	7	5	7	29	25	19
Lanerossi	19	7	5	7	25	24	19
Alessandr.	19	6	7	6	20	18	19
Verona	19	7	5	7	26	19	10
Milan	19	4	9	6	30	23	17
Torino	19	5	7	7	21	24	17
Sampdoria	19	4	8	7	27	32	16
Lazio	19	5	6	8	22	37	16
Spal	19	5	6	8	17	32	16
Udinese	19	5	5	9	28	32	15
Atalanta	19	3	8	8	13	29	14
Genoa	19	3	7	9	26	38	13

B LIGA

REZULTATI

*Como-Modena	0:0
*Lecco-Cagliari	1:0
*Messina-Prato	1:0
*Palermo-Marzotto	2:2
*Parma-Brescia	2:1
*Monza-Sambenedettese	4:0
*Taranto-Novara	2:0
*Triestina-Catania	4:1
Bari-*Venezia	1:0

LESTVICA

Triestina	19	11	5	3	42	15	27
Bari	19	9	6	4	27	17	24
Brescia	19	9	5	5	33	18	23
Venezia	19	9	5	5	19	15	23
Modena	19	7	8	4	25	20	22
Monza	19	8	6	5	23	16	22
Como	19	8	6	5	17	11	22
Marzotto	19	10	1	8	28	25	21
Palermo	19	6	8	5	18	20	20
Taranto	19	7	4	8	14	16	18
Prato	19	7	4	8	18	26	18
Messina	19	5	7	7	12	18	17
Catania	19	5	6	8	16	22	16
Sambened.	19	4	7	8	13	22	15
Lecco	19	4	7	8	11	22	15
Novara	19	3	8	8	18	24	14
Parma	19	3	7	9	16	29	13
Cagliari	19	4	4	11	13	27	12

Stolpec TOTOCALCIO: X 1 1, 1 X 1, 1 X 1, 1 1 X X
Kvote: 13 točk — 1.466.000 lir, 12 točk — 65.000 lir.
Stolpec TOTIP: 1 X, 1 2, 2 1, 1 2, 1 X, 1 1
Kvote: 12 točk — 388.630 lir, 11 točk — 18.506 lir, 10 točk — 1866 lir.

Svetovno prvenstvo v alpskih disciplinah v Badgasteinu

Rieder in Bjoernbakkenova svetovna prvaka v slalomu

Med Italijani najboljša Alberti (18.) in Polonijeva (13.), med Jugoslovani Štefe (38.) in Župančičeva (20.)

BADGASTEIN, 3. — V Badgasteinu se je včeraj začelo svetovno smučarsko prvenstvo v alpskih disciplinah, ki se bo zaključilo v nedeljo 9. t. m.

Prvi je bil na programu slalom za moške. Startalo je 73 tekmovalcev iz 20 držav, ki so morali dvakrat prevoziti skoraj enako progo na pobočju hriba Graukogel, ki je bila dolga 562 m z višinsko razliko 202 m in 66 vratci.

Po prvi vožnji je bil na prvem mestu Japonec Igaja, kar je predstavljalo veliko presenečenje. V drugi vožnji pa se je dotlej drugi Rieder (Avst.) močno popravil in z najboljšim časom prehitel Japonca in osvojil prvo mesto in z njim prvi letošnji naslov svetovnega prvaka. Okrog 50.000 gledalcev vzdolž proge je pozdravilo novega prvaka z velikanskim navdušenjem. Na drugo mesto se je uvrstil trikratni prvak iz Cortine Toni Sailer, ki sicer ni več tako dober kot pred leti, ki pa je se vedno med najboljšimi specialisti za alpske discipline na svetu. Japonec Igaja je bil v drugem spustu dokaj počasnejši, vendar pa mu je zaradi izborne ga časa v prvem spustu, uspelo zadržati tretje mesto pred Amerikancem Wernerjem itd. Mnogi izmed najboljših tekmovalcev so bili zaradi neregularne vožnje diskvalificirani, med njimi tudi Francoz Bozon.

Med Italjani je bil najboljši Bruno Alberti, ki pa se je moral zadovoljiti z 18. mestom. Siorpaes se je uvrstil na 36., Burrini na 40. mesto, Milianti pa je bil diskvalificiran. Plasma seveda ni najboljši, vendar pa je spričo močne konkurence še kar zadovoljiv.

Še slabše so se plasirali Jugoslovani. Najboljši med njimi je bil Štefe z 38. mestom. V prvem spustu je vozil zelo dobro in se uvrstil na 29. mesto, v drugem pa je izpustil vratca, se moral vrniti nakaj 10 m in je pri tem seveda izgubil dragocene sekunde. Kunar je bil 47., Jemc je padel in odstopil, Lukano pa je bil diskvalificiran.

Rezultati: Rieder (Avstr.) 1:55,1, Sailer (Avstr.) 1:55,8, Igaja (Jap.) 1:56,7, Werner (ZDA) 1:58,8, Staub (Švica) 2:01,9, Mathys (Švica) 2:01,6, Perret (Fr.) 2:03,5, Molterer (Avstr.) 2:04,1, Leitner (Zah. Nem.) 2:08,9, Czerniak (Poljska) 2:09,2, Wagnerberger (Z. Nem.) 2:09,7, Blaesi (Švica), Torstersen (Norv.) 2:09,9, 20 Alberti (It.) 134"4, 38. Štefe (Jug.) 159"1

Danes je bil na vrsti slalom za ženske. Na startu se je pojavilo 45 tekmovalk iz 14 držav, med njimi tudi štiri Italijanke in Jugoslovanka Župančičeva. Proga je bila nekoliko krajša za moške in je imela samo 48 vratc.

Za favoritinje so veljale Avstrijke, predvsem Frandlova, toda za presenečenje so poskrbele Norvežanke, ki so se uvrstile na prvo, četrto in sedmo mesto v končnem plasmaju. Svetovna prvakinja za leto 1958 je postala Norvežanka Inger Bjoernbakken, ki je dosegla v obeh spustih najboljši čas. Avstrijka Putzi Frandl se je morala zadovoljiti s častnim drugim mestom 1"4 za prvakinjo ter 4/10 sekunde pred Švicarko Waserjevo.

Med Italijankami je vozila najbolje Jole Poloni in zasedla 13. mesto kar je proti pričakovanju dobro. Na 21. mesto se je uvrstila mlada Jerta Schir, ki je pustila za seboj izkušeno Carlo Marchellijevo, ki je bila 23. Vera Schenone pa je bila diskvalificirana. Marchellijeva je precej razočarala, vendar pa je treba upoštevati, da je malo trenirala in da slalom ni njena specialiteta.

Edina Jugoslovanka Slavica Župančičeva se je v tej močni konkurenci prav lepo uveljavila. Z zanesljivo vožnjo v obeh spustih je zasedla 20. mesto s skupnim časom 115"9, ki je za 10"5 slabši od sevtovne prvakinje in za 1" boljši od 21. Italijanke Schir. 6 tekmovalk je bilo diskvalificiranih, Svicarka Colliard pa je odstopila.

Vrstni red: Inger Bjoernbakken (Norv.) 53"9 - 51"7) 105"6; 2. Frandl (Avst.) (55"2 - 51"8) 107"0; 3. Waser (Sv.) (55"5 - 51"9) 107"4; 4. Sandvik (Nor.) (55"6 - 53"3) 108"9; 5. Thiollier (Fr.) (55"5 - 53"8) 109"3; 6. Hofherr (Avst.) 56"4 - 53"4) 109"8; 7. Stuve (Nor.) (55"8 - 54"4) 110"2; 8. Heggtveit (Kan.) (56"2 - 54"6) in Daenzer (Sv.) (55"6 - 55"2) 110"8; 10. Telliage (Fr.) (56"9 - 54"3) 111"2; 11. Michel (Sv.) (58"0 - 54"4) 112"4; 12. Sidorova (SZ) (56"2 -56"2) 112"9; 13. Poloni (It.) (58"3 - 54"7) 113"0; 14. Wheeler (Kan.) (57"5 - 55"6) 113"1; 20. Sl. Župančič (Jug.) (57"3 - 58"6) 115"9; 21. Jerta Schir (It.) (58"2 - 58"7) 116"9; 23. Carla Marchelli (It.) (61"6 - 57"4) 119"0.

Svetovno prvenstvo v Garmisch-Partenkirchnu

Dvojni uspeh Nemcev v 4-sedežnih bobih

Italijanski bob (Zardini) se je uvrstil na tretje mesto

GARMISCH PARTENKIRCHEN, 3. — Včeraj se je v Garmischu zaključilo svetovno prvenstvo v štirisedežnih bobih. Nemški bob I., ki je vodil že po prvih dveh spustih, je dokončno osvojil svetovno prvenstvo. V sestavi Roesch, Haller, Hammer in Bauer je dosegel v četrti vožnji tudi absolutni najboljši čas.

Na drugo mesto se je plasiral bobo Nemčija II., ki je za 50/100 sekunde prehitel italijanski bob I., ki je po prvih dveh vožnjah bil na drugem mestu. Zarumijevo moštvo je vozilo tudi včeraj zelo dobro.

Končni vrstni red: 1. Nemčija I. 4'49"33, 2. Nemčija II. 4'50"40, 3. Italija I. 4'50"90, 4. Švica I. 4'52"67, 5. ZDA I. 4'53"11, 6. Švica II. 4'53"18, 7. Svedska II. 4'53"81, 8. V. Britanija II. 4'55"65, 9. V. Britanija II. 4'58"28, 10. Avstrija II. 4'59"10, 11. ZDA II. 4'59"25.

—«»—

UMETNO DRSANJE

Avstrijka Wendl evropska prvakinja

BRATISLAVA, 3. — Angleška dvojica Markham — Jones je osvojila evropsko prvenstvo v ritmičnem drsanju. Tudi na ostala najboljša mesta so se uvrstili angleški pari.

V umetnem drsanju za ženske pa je osvojila evropsko prvenstvo Avstrijka Ingrid Wendl s 1632.5 točkami, Italijanka Galmarini se je uvrstila na 9. mesto s 1406,1 točkami.

—«»—

HITROSTNO DRSANJE

Gončarenko (SZ) evropski prvak

ESKILSTUNA, 3. — Sovjetski drsalec Gončarenko je osvojil evropsko prvenstvo v hitrostnem drsanju. Gončarenko je bil na 500 m osmi, na 1500 m prvi, na 5000 m tretji in na 10.000 m peti. V skupnem plasmaju je zbral 197.585 točk. Drugi je bil Shilikovski (SZ) 197.685 točk, tretji pa Norvežan Johannesen s 198.125 točkami.

NOGOMET

Manchester v Beogradu

BEOGRAD, 3. — Danes dopoldne je s posebnim letalom prispelo v Beograd angleško nogometno moštvo Manchester United, ki se bo v sredo pomerilo z jugoslovanskim prvakom Crveno zvezdo v povratni tekmi za pokal evropskih prvakov. V prvi tekmi je zmagal Manchester z 2:1.

NOGOMET

Ciric razrešen

RIM, 3. — Izvršni svet nogometnega društva Lazio je danes zvečer sklenil razrešiti funkcije trenerja prvega moštva Jugoslovana Ciriča. Začasno bo moštvo treniral bivši igralec Monza.

Prvenstvo FLRJ v klasičnih disciplinah

Zidar skakal dalje a prvak je Langus

J. Pavčič zmagovalec teka na 15 km pred Hlebanjo in Seljakom

DELNICE, 3. — V Delnicah v Gorskem Kotarju se je včeraj zaključilo jugoslovansko državno prvenstvo v klasičnih disciplinah. Na programu je bila štafeta 4x10 km za moške in samostojni skoki.

Štafetnega teka se je udeležilo 8 moštev. Na prva tri mesta so se seveda uvrstile samo slovenske ekipe v naslednjem vrstnem redu:

1. Enotnost I. (Zibert, C Pavčič, Brezovšek, J. Pavčič) 2.15"34"; 2. Jesenice (Kuljat, Kobentar, Prezelj, Oblak) 2.21' 12"; 3. Enotnost II. (Fornezzi, Rovšnik, Munih, Jersič) 2.32' 29"; 4. Delnice; 5. Tekstilac itd.

Skokom na 60-metrski skakalnici je prisostvovalo kakih 4000 gledalcev. Nastopilo je 42 skakalcev. V prvi seriji skokov za konkurenco je skočil najdalje Zidar — 55 m, Langus pa 54. Nad 50 m so skočili še Rogelj, Krznarič in Rojina. V drugi seriji je skočil zopet najdalje Zidar — 58 m, vendar pa je bil pri doskoku nesiguren kar je zadostovalo, da je prvo mesto pripadlo Langusu, ki je skočil krajše a lepše. Tudi Rogelj je v drugi seriji skočil zelo lepo, vendar je pri izteku padel in se poškodoval v kolku.

Med mladinci ni nastopil favorit Jemc, ker je zbolel. V njegovi odsotnosti je bil prvi Pečar iz Mojstrane pred Babnikom.

Rezultati članov: 1. Langus (54 - 55) 215,2 točk, 2. Zidar (55 - 58) 214, 3. Krznarič (52 - 53) 204,7, 4. Oman (49,5 - 53) 204,6, 5. Rojina (51,5 - 51) 195,5 itd.

V teku na 15 km je v soboto zmagal Janez Pavčič pred Hlebanjo in Seljakom.

—«»—

ITALIJANSKO PRVENSTVO

Perin - kombinacija Pennachio - skoki

Steiner prvi v teku na 15 km

DOBBIACO, 3. — Na 55-metrski skakalnici so bili včeraj v okviru državnega prvenstva v nordijskih disciplinah skoki za kombinacijo in samostojni skoki.

V skokih za kombinacijo je zmagal Perin (50,0 — 51,5) pred Zandanelom in Pedranom. Perin je osvojil državno prvenstvo tudi v kombinaciji s 455,1 točkami pred Pedrano in Zandanelom.

V klasifikaciji samostojnih skokov pa je zmagal Pennachio (49,5 in 50 m) 219,9, 2. Zandanel (49,5 in 50 m) 218,5, 33. De Zordo (50, 49,5) 216,4 itd.

***

COLLE ISARCO, 3. — Zadnji dan italijanskega državnega prvenstva v nordijskih disciplinah je v teku na 15 km zmagal Steiner s časom 49'56" pred Compagnonijem (50'12" 1). Fattorjem (50'16"2), De Florianom (50'25") in drugimi.

Steiner je tako letos osvojil dva individualna naslova (30 km in 15 km) tretjega pa s štafeto.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

FITZROY MACLEAN

VOJNA NA BALKANU

49.

Nekaj izbranih poglavij

Spomladi leta 1944 si povsod v Angliji čutil nezanesljivost. Ko sva prispela na otok, so bile vse južne grofije spremenjene v ogromno vojaško taborišče. Vsaka vaška cesta je bila naravnost zatrpana s tovornjaki, oklopnimi vozili in topovi. Povsod si lahko videl letališča. Nebo je bilo od zore do mraka polno bombnikov, lovcev in prevoznih letal. Restavracije in bari so bili polni mladih ljudi v uniformah. Hoteli so se še enkrat razveseliti. Zdelo se mi je, da je na ulicah več ameriških in zavezniških vojakov kakor naših. Skoraj vsakdo je zanesljivo vedel, kdaj se bo pričela invazija, toda vsakdo je govoril o drugem datumu.

Nisem pričakoval, da se bodo ljudje kaj več zanimali za Jugoslavijo.